

امثال سلیمان

عن اصل محرر بولندیغی لسان عبرانیدن بالترجمه

معارف عمومیه نظارت جلیله‌سنك ۲۸ ربیع‌الاول ۳۱۶ و ٤ آغستوس
۳۱٤ تاریخلی و ۸۱٤ نومرولی رخصتنامه‌سیله نشر اولنمشدر

مصارفی آمریقان بیبل شرکتی طرفندن تسویه اولنه‌رق

استانبولده

بویاجیان آغوب مطبعه‌سنده طبع اولنمشدر

۱۹۰۲

امثال سلیمان

برنجی باب

۱ اسرائیل ملکی سلیمان ابن داودك امثالیدر ·
۲ حکمت و تربیه‌یی بیلمك و فهم سوزلرینی آكلامق ایچون
۳ موجب معرفت اولان تربیه‌یی یعنی عدالت و حق و استقامتی کسب ایتمك ایچون
٤ جاهلره عرفان و کنجه علم و فراست ویرمك ایچوندر ·
٥ حکمت صاحبی دیکلیوب علم ارترسون و آكلایشلو کیمسه تدبیر تحصیل ایلسون ·
٦ تا که مثلی و رمزی حکمت صاحبلرینك کلاملرینی و درین سوزلرینی آكلایه ·
۷ ربّ قورقوسی علمك ابتداسیدر اما سفیهلر حکمتی و تربیه‌یی تحقیر ایدرلر ·
۸ ای اوغلم پدرکك تربیه‌سنی دیکله و والده‌کك تعلیمنی رد ایتمه ·
۹ زیرا انلر سنك باشکه لطف تاجی و بوینکه کردانلقلر اوله‌جقدر ·
۱۰ ای اوغلم کناهکارلر سنی اضلال ایتمك ایسترلرسه راضی اولمه ·
۱۱ اکر بزم ایله کل قان ایچون پوصوده اوتورەلم بیکناه آدم ایچون کیزلو یرده سببسز بکلیه‌لم

۱۲ هاویه مثللو انلری دیری دیری   و چوقوره ایناتلر یودیلور کبی
بردن یوده‌لم
۱۳ هر نوع ذیقیمت مال بوله‌لم   خانه‌لرمزی غنیمتله طولدره‌لم
۱۴ نصیبکی آرامزه آت   جمله‌مزك کیسه‌سی بر اولسون دیرلر ایسه
۱۵ ای اوغلم انلر ایله یوله گیتمه   انلرك مسلکندن ایاغکی چك ۰
۱۶ زیرا انلرك ایاقلری کوتولکه قوشارلر و قان دوکمکه عجله ایدرلر ۰
۱۷ حقیقةً هر قوشك کوزلری اوکنده   آغ بیهوده یره قوریلور ۰
۱۸ لکن بونلر کندی قانلری ایچون پوصوده اوتورورلر   کندی
جانلری ایچون کیزلو پرده بکلرلر ۰
۱۹ هر طمعکارك مسلکی بویله‌در   طمع کندی صاحبلرینك جاننی
آلور ۰
۲۰   حکمت خارجده ندا ایدر   میدانلرده صداسنی ویرر ۰
۲۱ ازدحاملو یرلرك باشنده   و قپولرك مدخللرنده چاغرور   شهرده
کندی سوزلرینی سویلیوب دیرکه
۲۲ ای جاهللر نه وقته قدر جهالتی سوه‌جکسکز   نه وقته قدر
مستهزیلر استهزاده مسرت بولورلر   و احمقلر علمدن نفرت ایدرلر ۰
۲۳ تعزیرمه رجوع ایدکز   اشته بن روحمی سزك اوزرکزه
دوکه‌جکم   سزه سوزلرمی بیلدره‌جکم ۰
۲۴ مادامکه بن چاغردم و سز امتناع ایتدیکز   المی اوزاتدم
و دقت ایدن یوق ایدی ۰
۲۵ انجق جمله نصیحتلرمی رد ایتدیکز   و تعزیرمی استمدیکز ۰
۲۶ بن دخی بلایه اوغرادیغکزده کوله‌جکم   قورقوکز کلدیککنده
استهزا ایده‌جکم ۰
۲۷ قورقوکز صاغانق کبی کلدیککنده   و بلاکز قاصرغه کبی
یتشدیککنده   سزه ثقلت و مضایقه اصابت ایتدیککنده

٢٨ اوزمان بكا فرياد ايده جكلر و استجابت ايتميه جكم بنى ارايه جقلر و بنى بوله ميه جقلر ٠
٢٩ مادامكه علمدن نفرت ايتديلر و ربّ قورقوسنى اختيار ايتمديلر
٣٠ نصيحتلرمى استميوب جمله تعزيرمى تحقير ايتديلر
٣١ انلر كندى طريقلرينك ميوه سندن يه جكلر و كندى مشورتلرندن طويه جقلر ٠
٣٢ زيرا جاهللرك ضلالتى كنديلرينى اولدره جك و احمقلرك غفلتى كنديلرينى هلاك ايده جكدر ٠
٣٣ اما بنى ديكليان امنيت اوزره ساكن و بلا قورقوسندن سالم اوله جقدر ٠

ايكنجى باب

١ اى اوغلم اكر سوزلرمى قبول و امرلرمى يانكده حفظ ايدر ايسه ك
٢ شويله كه قولاغكى حكمته چويره سين و قلبكى فهمه ميل ايتدره سين
٣ و اكر ادراكى دعوت ايدوب فهمه ندا ايدر ايسه ك
٤ اكر انى كومش كبى طلب ايدوب كيزلو خزينه كبى ارار ايسه ك
٥ اوزمان ربّ قورقوسنى آكلايه جقسين و معرفت اللهى بوله جقسين ٠
٦ زيرا حكمتى ربّ ويرر علم و فهم انك اغزندندر ٠
٧ او مستقيملر ايچون خلاص صاقلار كمال ايله سلوك ايدنلره قلقاندر ٠
٨ تاكه حقك مسلكلرينى وقايه و متقيلرينك طريقنى حفظ ايده ٠
٩ اوزمان عدالت و حق و استقامتى هر ايو طريقى آكلايه جقسين ٠

١٠ قلبكه حكمت كيروب جانكه علم لذتلو اولديغنده
١١ فراست سنى حفظ و فهم سنى وقايه ايده‌جكدر ٠
١٢ تا كه سنى شرير يولندن اكرى سوزلو ادمدن خلاص ايده ٠
١٣ انلركه ظلمت يوللرنده سلوك ايتمك ايچون استقامت طريقلرينى ترك ايتديلر ٠
١٤ و شر ايشلمكله سوينورلر و شريرك اكريلكيله شاد اولورلر ٠
١٥ انلرك مسلكلرى اكريدر و سبيللرنده ترسدرلر ٠
١٦ تا كه سنى فاحشه‌دن§ و مداهن سوزلو غريبه‌دن خلاص ايده ٠
١٧ اول كه كنجلكنك محرمنى ترك ايتمشدر و اللهنك عهدينى اونوتمشدر ٠
١٨ چونكه انك اوى اولومه و سبيللرى اولوره كوتورر ٠
١٩ مزبوره‌يه كيدنلرك هيچ برى كيرو كلمز و حيات طريقلرينه واصل اولماز ٠
٢٠ تا كه ايولرك يولنده سلوك ايده‌وب صالحلرك طريقنى حفظ ايده‌سين ٠
٢١ زيرا مستقيملر زمينده ساكن اوله‌جقلر و كامللر انده قاله‌جقلر ٠
٢٢ لكن شريرلر زميندن منقطع اوله‌جقلر و ظالملر اندن سوكيله‌جكلردر ٠

اوچنجى باب

١ اى اوغلم تعليمى اونوتمه و قلبك امرلرى حفظ ايلسون ٠
٢ زيرا انلر سكا چوق كونلر و سنه‌لرجه عمر و سلامت ضم ايده‌جكدر ٠

---

§ عبرانيجه اجنبى قاريدن

٣ مرحمت وحقيقت سنى ترك ايتمسونلر انلرى بوينكه باغلا انلرى قلبكك لوحه‌سى اوزرينه ياز ٠

٤ بويله‌جه اللهك وانسانلرك نظرنده لطف وكوزل اعتبار بوله‌جقسين ٠

٥ بتون قلبكله ربه توكل ايت وكندى عقلكه اعتماد ايتمه ٠

٦ طريقلركك جمله‌سنده انى بيل او دخى سنك يوللركى طوغرلده‌جقدر ٠

٧ كندى نظركده عالم اولمه ربدن قورق وشردن قاچ ٠

٨ بو سنك سكيرلركه شفا وكيكلركه صحت اوله‌جقدر ٠

٩ مالكدن وهپ محصولاتكك طرفانده‌لرندن ويره‌رك ربى تمجيد ايله ٠

١٠ و انبارلرك بركتله طولو اوله‌جق ومعصره‌لركدن يكى شراب طاشه‌جقدر ٠

١١ اى اوغلم ربك تأديبنى تحقير ايتمه وانك تعزيرندن عاجز قالمه ٠

١٢ زيرا رب سوديكنى تأديب ايدر نته‌كيم بر پدر سوكيلو اوغلنى تأديب ايدر ٠

١٣ نه مباركدر اول آدم كه حكمت بولور واول كيمسه كه فهمه واصل اولور ٠

١٤ زيرا انك تمتعى كومش تمتعندن ومحصولى خالص التوندن اوليدر ٠

١٥ جواهردن قيمتلودر وجمله ارزو ايتديكك شيلر اكا مساوى كلمز ٠

١٦ انك صاغ النده چوق كونلر وصولنده ثروت وعزت وار ٠

١٧ انك طريقلرى نعمت طريقلرى ويوللرينك جمله‌سى سلامتدر ٠

۱۸ اكا ياپيشانلره حيات اغاجيدر و انى قوى طوتانلر مبارك اولور.
۱۹ ربّ زمينى حكمتله تأسيس و سمواتى فهمله ثابت ايلدى.
۲۰ عمليله دريالر ياريلور و بلوطلر چيك طاملادورلر.
۲۱ اى اوغلم بونلر كوزلريكك اوكندن كيتمسونلر حكمتى و فراستى حفظ ايله.
۲۲ و سنك جانكه حيات و بوينكه زينت§ اوله‌جقلر.
۲۳ او زمان سن يولكده امنيت اوزره يورويه‌جكسين و اياغك سورچميه‌جكدر.
۲۴ ياتديغك زمان قورقيه‌جقسين و اويوديغكده اويقوك طاتلو اوله‌جقدر.
۲۵ انسزين كلان قورقودن و شريرلرك خرابى يتشديكى زمان اندن خوف ايتميه‌جكسين.
۲۶ زيرا اعتمادك ربّ اوله‌جق و اياغكى طوتلقدن وقايه ايده‌جكدر.
۲۷ ايولك ايتمك الكدن كلور ايسه محتاج اولاندن دريغ ايتمه.
۲۸ يانكده وار ايكن قوكشوكه كيت ينه كل يارين ويررم ديمه.
۲۹ قوكشوك سنك يانكده امنيت اوزره ساكن اولور ايكن انك عليهنده كملك دوشونمه.
۳۰ بر آدم سكا كملك ايتمش ايكن سببسز انك ايله نزاع ايتمه.
۳۱ ظالم ادمى قزقانمه و انك طريقلرينى اصلا اختيار ايتمه.
۳۲ زيرا فاسد آدم ربّك عندنده مكروهدر لكن انك سرّى مستقيملرده‌در.
۳۳ ربّك لعنتى شريرك خانه‌سنده‌در فقط صالحلرك مسكننى مبارك قيلار.

---

§ عبرانيجه لطف

٣٤ حقيقةً مستهزيلری او استهزا ايدر لكن متواضعلری مظهر لطف ايلر ٠
٣٥ حكمت صاحبلری عزته وارث اوله‌جقلر واحمقلرك رفعتی انجق حقارت اوله‌جقدر ٠

دردنجی باب

١ ای اوغللر پدر تأديبنی ديكله‌يكز فهمی بيلمك ايچـون دقت ايدكز ٠
٢ زيرا سزه ايو تعليم ويررم تنبيهاتمی ترك ايتميكز ٠
٣ زيرا بن پدرمه اوغل و والده‌مك نظرنده نازك وبر دانه ايدم ٠
٤ وبكا تعليم ايدوب ديديكه قلبك سوزلرمی طوتسون امرلرمی حفظ ايدوب ياشا ٠
٥ حكمت تحصيل ايله فهم تحصيل ايله اونوتمه واغزمك سوزلرندن صاپمه ٠
٦ انی ترك ايتمه اودخی سنی حفظ ايده‌جك انی سو وسنی وقايه ايليه‌جكدر ٠
٧ باشلوجه شی حكمتدر حكمت تحصيل ايله وجمله تحصيل ايتديكك شيلر ايله برابر فهم تحصيل ايله ٠
٨ انی تعظيم ايله اودخی سنی ترفيع ايده‌جكدر انی قوجاقلا اودخی سنی مشرف قيله‌جقدر ٠
٩ او سنك باشكه لطف زينتی ويره‌جك سنی جمال تاجيله تاجلندره‌جقدر ٠
١٠ ای اوغلم ديكله وسوزلرمی قبول ايله وعمركك سنه‌لری چوغاله‌جقدر ٠

١١ حكمت طريقنده سنى تعليم ايلدم استقامت سبيللرنده سنى كزدردم •
١٢ كزديككده يولك طار اولميه‌جق و قوشديغكده سورچيه‌جكسين •
١٣ تربيه‌يى قوى طوت انى قويويرمه انى حفظ ايله چونكه حياتك اودر •
١٤ شريرلرك كيتديكي يولده كيتمه و فاسقلرك طريقنده يورومه •
١٥ اندن صاقن يانندن چكمه اندن اجتناب ايله و چكيوير •
١٦ زيرا انلر كملك ايتمينجه اويومازلر بركيمسه‌يى دوشورمزلر ايسه اويقولرى قاچار •
١٧ زيرا شر اتمكنى يرلر و ظلم شرابنى ايچرلر •
١٨ اما صالحلرك طريقى لمعان ايدن نور كبيدر كه تام كون اولنجه‌يه دكين ارتوب ضيا ويرر •
١٩ شريرلرك يولى ايسه ظلمت كبيدر نه‌دن سورچه‌جكلرينى بيلمزلر •
٢٠ اى اوغلم سوزلرمى ديكله قولاقلركى كلاممه ميل ايتدر •
٢١ كوزلرك اوكندن كيتمسونلر قلبكده انلرى حفظ ايله •
٢٢ زيرا انلرى بولانلره حيات و بتون جسدلرينه صحتدرلر •
٢٣ كمال دقتله قلبكى حفظ ايله زيرا حياتك منبعى اندندر •
٢٤ اغزك فسادينى يانكدن كيدر و دوداقلرك فسقنى كندكدن اوزاقلشدر •
٢٥ كوزلرك طوغرى باقسون و كرپكلرك كندى اوككه طوغرى اولسون •
٢٦ اياغكك طريقنى طوغرلت و جمله يوللرك ثابت اولسونلر •
٢٧ صاغه يا صوله صاپمه اياغكى شردن كيرو چك •

بشنجی باب

١ ای اوغلم حكمتمی دیكله ادراكمه قولاغكی میل ایتدر ٠
٢ تا كه فراستی حفظ ایده‌سین و دوداقلرك علمی صاقلایه‌لر ٠
٣ زیرا فاحشه‌نك دوداقلرندن بال طاملار وانك دماغی یاغدن یومشاقدر ٠
٤ لكن انك عاقبتی پلین كبی آجی و ایكی اغزلو قلیج كبی كسكیندر ٠
٥ انك اياقلری اولومه اینرلر ادیملری هاویه‌یه ایریشورلر ٠
٦ حیات طریقنی اصلا دوشونمیه‌سین دیو كیدیشی طولاشقدر و نره‌یه كیتدیكنی بیله‌مزسین ٠
٧ و شمدی ای اوغللر بنی دیكله‌یكز و اغزمك سوزلرندن صاپمیكز ٠
٨ اول قاریدن یولكی اوزاق ایله و انك اوینك قپوسنه یاقلاشمه ٠
٩ اولمیه كه اعتباركی اخرلره و سنه‌لركی مرحمتسز اولانه ویره‌سین ٠
١٠ اولمیه كه اجنبیلر سنك مالكدن طویه‌لر و امككك غریبلرك اونده قاله ٠
١١ و سنك عاقبتكده جسدك و تنك فنا بولدقده فغان ایدرك
١٢ دیمیه‌سین كه تأدیبدن نصل اكراه ایتدم و قلبم تعزیری تحقیر ایلدی ٠
١٣ خواجه‌لرمك سوزینی دیكله‌مدم و قولاغمی معلملرمه میل ایتدرمدم ٠
١٤ جمهور و جماعت ایچنده آز قالدی هر نوع بلایه دوچار اولیور ایدم ٠
١٥ كندی صارنجككك صویندن و قویوكده قاینیان صودن ایچ ٠
١٦ چشمه‌لرك خارجه اقار صولر كبی میدانلره دوكلسون§ ٠

---

§ یاخود دوكلسونمی

١٧ انلر يالكز سنك اولسون وسنك ايله برابر اخرلرك اولمسون ٠
١٨ چشمەك مبارك اولسون وكنجلككده الديغك زوجه ايله مسرور اول ٠
١٩ او سنك سوكيلو كيككك ولطيف جيرانك اولسون وهر وقت انك ممەلرى سنى قاندرسون هر دم انك محبتيله مفتون اول ٠
٢٠ اى اوغلم نيچون اخر قارى ايله مفتون اولەسين وغريبەيى قوجاقليەسين ٠
٢١ زيرا ادمك طريقلرى ربك كوزلرى اوكندەدر وانك هر بر كيديشنى وزن ايدر ٠
٢٢ شريرى كندى فسق طوتەجق وكناهنك ايپلريله ضبط اولنەجقدر ٠
٢٣ تأديب اولنمديغندن اوله جك وسفاهتنك كثرتندن يولى شاشرەجقدر ٠

التنجى باب

١ اى اوغلم اكر دوستك ايچون كفيل اولدك غريب ادمه الكى ويردك ايسه
٢ اغزكك سوزلريله طوزاغه دوشدك اغزكك سوزلريله طوتلدك ٠
٣ اى اوغلم شمدى بونى ياپ ونفسكى قورتار چونكه دوستكك النه دوشدك كيت دوستكه تواضع واكا ابرام ايله ٠
٤ كوزلركه اويقو ويرمه وكرپكلركى اويوقلمغه براقمه ٠
٥ آوجينك الندن جيران وقوشبازك الندن قوش كبى كندوكى قورتار ٠
٦ اى تنبل قارنجەيه كيت انك يوللرينى كورده حكمت اوكرن ٠
٧ زيرا انك رئيسى وضابطى وحكمدارى يوق ايكن

٨ يه‌جكنى يازين تدارك ايدر و ذخيره‌سنى حصاد وقتنده دوشيرر ٠
٩ اى تنبل نه وقته قدر ياتارسين اويقوكدن نه زمان اويانه‌جقسين ٠
١٠ ازاجق اويقو اراجق اويوقله ياتمق ايچون ازاجق الى ال اوستنه قومق ديرايكن
١١ سنك فقيرلكك ساعى كبى و ضرورتك سلاحلو آدم كبى كلور ٠
١٢ يراماز كيمسه و كوتو آدم اغز اكريلكيله حركت ايدر ٠
١٣ كوزلريله ايما ايلر اياقلريله سويلر پرماقلريله اشارت ايدر ٠
١٤ قلبنده اكريلك وار دائما كملك دوشنوب خصومت اكر ٠
١٥ بو سببدن بلاسى انسزين كله‌جك انسزين قيريله‌جق و چاره بولنميه‌جقدر ٠
١٦ رب بو التى شيدن اكراه ايدر ويدى شى انك منفوريدر ٠
١٧ متكبر كوزلر يالانجى دل و بيكناه قان دوكن اللر
١٨ فاسد افكار ايجاد ايدن قلب كوتولكه چابك قوشان اياقلر ٠
١٩ يالان سويليان يالانجى شاهد و برادرلر اراسنه خصومت اكن آدم ٠
٢٠ اى اوغلم پدركك امرينى حفظ ايله و والده‌كك تعليمنى ترك ايتمه ٠
٢١ انلرى دائما قلبكه ربط ايله انلرى بوينكه باغله
٢٢ يوريديككده انلر سكا قلاغوز اولسون اويوديغكده سنى بكله‌سون و اوياندیغكده سنك ايله صحبت ايلسون ٠
٢٣ زيرا امر چراغ و تعليم نوردر وتأديب تعزيرلرى طريق حياتدر ٠
٢٤ تا كه سنى كوتو قاريدن مداهن سوزلو غريبه‌نك دلندن حفظ ايليه ٠

٢٥ قلبکده انك کوزللکنه ارزو ایتمه وسنی کندی کرپکاریله جذب ایتمسون •
٢٦ زیرا زانیه‌نك سببیله آدم بر دلیم اتمکه بیله محتاج اولور زوجی اولان کوتو قاری قیمتلو جانی آولار •
٢٧ بر آدم قوینته آتش آلورده البسه‌سی یانمازمی •
٢٨ بر کیمسه قورلر اوزرنده کزرده ایاقلری یانمازمی •
٢٩ قوکشوسنك زوجه‌سنه تقرب ایدن بویله‌در اکا طوقنان هرکیم ایسه صوچسز اولماز •
٣٠ خرسز آج اولدیغی حالده قارننی طویورمق ایچون خرسزلق ایتدیکنده تحقیر§ اولنماز •
٣١ لکن طوتلدیغنده یدی قات ادا ایده‌جك خانه‌سنده هرنه‌سی وار ایسه ویره‌جکدر •
٣٢ قاری ایله زنا ایدنك عقلی نقصاندر بو شیئی ارتکاب ایدن کندی جاننی هلاك ایدر •
٣٣ ضرب وحقارت بولور وعاری محو اولماز •
٣٤ زیرا قزقانجلق زوجك حدتیدر وانتقام کوننده شفقت ایتمز •
٣٥ هیچ بر فدیه قبول ایتمز رشوتی چوغالتسه‌کده راضی اولماز •

یدنجی باب

١ ای اوغلم سوزلرمی حفظ ایله وامرلرمی یانکده صاقلا •
٢ امرلرمی حفظ ایله ویاشایه‌جقسین وتعلیمی کوزلرکك بیبکی کبی کوزت •
٣ انلری پرماقلرکه باغله انلری قلبکك لوحه‌سی اوزرینه یاز •

§ یاخود اغماض

٤ حکمته همشیره‌م‌سین دی وفهمی محرم اسمیله یاد ایت ٠
٥ تاکه سنی فاحشه‌دن مداهن سوزلو غریبه‌دن حفظ ایلیه ٠
٦ زیرا خانه‌مك پنجره‌سندن قفسمدن باقدم ٠
٧ جاهللر اراسنده کوردم کنجلر اراسنده عقلی نقصان بر نوجوان تشخیص ایتدم
٨ که اقشام اولوب قراکلق باصدقده کیجه‌لین ظلمتده
٩ زوقاقده اول قارینك اوینك کوشه‌سندن کچیور وانك اوینك یولنی طوتیور ایدی ٠
١٠ واشته اوکنه فاحشه قیافتلو وقلبی حیله‌لو بر قاری چیقدی ٠
١١ (او یایغره‌جی وازغین‌در ایاقلری کندی خانه‌سنده طورماز ٠
١٢ کاه طیشاریده کاه میدانلرده وهر کوشه باشنده پوصوده بکلر ٠)
١٣ انی طوتوب اوپدی وعارسز بر یوزله اکا دیدیکه
١٤ سلامت قربانلرم وار بن بوکون نذرلرمی ایفا ایتدم ٠
١٥ بو اجلدن سنی استقباله یوزکی ارامغه چیقدم وسنی بولدم ٠
١٦ یتاغمی اورتولرله مصرك نقشلو قماشیله دوناتدم ٠
١٧ یتاغمه مر صافی وعود اغاجی ودارچین سرپدم ٠
١٨ کل صباحه‌دك عشقله مست اوله‌لم ومحبتله تلذذ ایده‌لم ٠
١٩ زیرا زوجم خانه‌ده دکلدر اوزاق یوله کیتدی ٠
٢٠ اقچه کیسه‌سنی یانه آلدی بدر وقتنده اوینه کله‌جکدر ٠
٢١ چوق فنلریله انی میل ایتدردی دوداقلرینك مداهنه‌سیله انی جلب ایتدی ٠
٢٢ سلخخانه‌یه کیدن اوکوز کبی جزایه کیدن زنجیرلو سفیه کبی طوس طوغری اول قارینك اردنجه دوشدی ٠
٢٣ قوش کندی جانی ایچون اولدیغنی بیلمیه‌رك طوزاغه سرعتله کیتدیکی کبی او دخی جکرینه اوق کنجه‌یه قدر کیتدی ٠

٢٤ وشمدى اى اوغللر بنى ديكله‌يكز اغزمك سوزلرينه قولاق ويركز ٠
٢٥ قلبك انك يوللرينه صاپمسون انك ايزلرنده طولاشمه ٠
٢٦ زيرا چوق كيمسه‌لرى مجروح دوشوردى وانك اولدرديكى كيمسه‌لرك كافه‌سى قوت صاحبلرى ايدى ٠
٢٧ انك اوى هاويه يوللريدر انلر اولومك خلوتلرينه اينزلر ٠

سكزنجى باب

١ اشته حكمت ندا ايدر وفهم سس قالدرور ٠
٢ يوكسك يرلرك باشنده يول اوزرنده طريقلر اراسنده طورور ٠
٣ قپولرك ياننده شهرك اوكنده قپولرك مدخلنده چاغروب ديركه
٤ اى ادملر سزه ندا ايدرم وآوازم بنى ادمه‌در ٠
٥ اى جاهللر عرفان اوكرنكز اى احمقلر قلبكز آكلايشلو اولسون ٠
٦ ديكله‌يكز زيرا يوكسك اموردن بحث ايده‌جكم واغزمك آچلمسى طوغرى ماده‌لر ايچون اوله‌جقدر ٠
٧ زيرا اغزم حقيقت تكلم ايده‌جك لكن حقسزلق دوداقلرمه مكروهدر ٠
٨ اغزمك جمله سوزلرى حق ايله‌در انلرده اكريلك وفساد يوقدر ٠
٩ جمله‌سى آكلايشلو كيمسه‌نك عندنده طوغرى وعلمى بولانك نزدنده حقدر ٠
١٠ كومشدن ايسه تربيه‌مى قبول ايدكز وعلمى خالص التونه مرجح طوتكز ٠
١١ زيرا حكمت جواهردن ايودر وجمله ارزولنه‌جك شيلر اكا مساوى دكلدر ٠

١٢ بن حكمت عرفان ايله ساكن اولورم   و علمك تدبيرلريني بولورم •
١٣ ربّ قورقوسى شردن اكراه ايتمكدر   بن غرور و تكبر و كوتو يول و حيله‌كار اغزدن اكراه ايدرم •
١٤ مشورت و درايت بنمدر   بن فهم ايم و قوت بنمدر •
١٥ بنم واسطه‌مله مليكلر سلطنت   و اميرلر حق اوزره حكم ايدرلر
١٦ بنم واسطه‌مله رؤسا و اشراف   زمينك حاكملرينك جمله‌سى حكومت ايدرلر •
١٧ بن بنى سونلرى سورم   و بنى اركن آرايانلر بنى بولورلر •
١٨ بنم يانمده ثروت و عزت   نفيس اموال و صلاح واردر •
١٩ بنم ثمرەم التوندن و خالص التوندن   و محصولم خالص كومشدن ايودر •
٢٠ بن صلاح طريقنده   حق سبيللرينك اورته‌سنده سلوك ايدرم
٢١ تا كه بنى سونلره ميراث اولمق اوزره اموال ويره‌يم   و انلرك خزينه‌لرينى طولدره‌جغم •
٢٢ ربّ طريقنك ابتداسنده   قديم فعللرندن اوّل بكا مالك ايدى •
٢٣ بن ازلدن   زمين موجود اولمازدن اوّل مسح اولندم •
٢٤ دريالر دها يوق ايكن   چوق صو پكارلرى اولمازدن اوّل بن طوغمش ايدم •
٢٥ طاغلر برلشدرلمزدن اوّل   بايرلردن اقدم بن طوغمش ايدم •
٢٦ دها زمينى و صحراسنى   و دنيانك ايلك طوپراغنى ياپمزدن اوّل
٢٧ سمواتى حاضرلديغنده   و دريانك يوزى اوزرينه فلك قورديغنده بن اوراده ايدم •
٢٨ يوقاريدن بلوطلرى قوتلندرديكنده   لجه‌نك پكارلرينى محكم قيلديغنده

۲۹ دکزه صولری کندی امرینی تجاوز ایتمسی ایچون قانون قودیغنده زمینك تملنی براقدیغنده
۳۰ بن انك یاننده معمار ایدم هرکون مسرتی ایدم دائما انك حضورنده فرحلنور ایدم ·
۳۱ بن دنیاده انك زمیننده مفرح ایدم ومسرتم بنی آدم ایله ایدی ·
۳۲ وشمدی ای اوغللر بنی دیکله یکز چونکه طریقلرمی حفظ ایدنلر مبارکدر ·
۳۳ تربیه یی دیکله یوب اهل حکمت اولکز وانی رد ایتمیکز ·
۳٤ نه مبارکدر اول آدم که بنی دیکلر وهرکون قپولرمده اویانق طورور وقپو سوکه لرمی کوره‌در ·
۳۵ زیرا بنی بولان حیات بولور وربك لطفنه مظهر اولور ·
۳٦ لکن بکا کناه ایدن کندی جاننه غدر ایدر بکا بغض ایدنلرك جمله‌سی اولومی سورلر ·

طقوزنجی باب

۱ حکمت کندی خانه‌سنی بنا ایتدی یدی دیرکلرینی یوندی ·
۲ حیوانلرینی بوغازلدی شرابنی مزج ایلدی سفره‌سنی دخی ترتیب ایتدی ·
۳ جاریه‌لرینی کوندردی شهرك یوکسك یرلرنده ندا ایدر ·
٤ هرکیم جاهل ایسه بورایه کلسون وعقلی نقصان اولانه دیرکه
٥ کلکز طعامدن ییکز ومزج ایلدیکم شرابدن ایچکز ·
٦ جهالتی ترك ایدکز ویاشارسکز وفهم یولنده سلوك ایدکز ·
۷ مستهزی‌یی توبیخ ایدن رذالت بولور وشریری تعزیر ایدن لکه‌دار اولور ·

٨ مستهزيي تعزير ايتمه كه سكا بغض ايتميه اهل حكمتي تعزير ايله وسني سوه‌جكدر ·
٩ اهل حكمته نصيحت وير ودها زياده اهل حكمت اولور صالحي تعليم ايله وعلمي ارتار ·
١٠ حكمتك ابتداسي ربّ قورقوسيدر وقدوسي بيلمك فهمدر ·
١١ زيرا كونلرك بنم واسطه‌مله چوغاله‌جق وعمركك سنه‌لري ارته‌جقدر ·
١٢ حكمتك وار ايسه اول حكمت كندوكه عائددر ومستهزي ايسه‌ك جزايي يالكز سن چكه‌جكسين ·
١٣ سفيه قاري بايغره‌جيدر جاهله در وبرشي بيلمز ·
١٤ وكندي اوينك قپوسنده شهرك يوكسك محلرنده اسكمله اوزرنده اوتورر ·
١٥ كه يولدن كچنلره طوغري يوللرينه كيدنلره
١٦ هر كيم جاهل ايسه بورايه كلسون ديو چاغره وعقلي نقصان اولانه دير كه
١٧ سرقت اولنمش صولر طاتلودر كيزليجه ينيلان اتمك لذتلودر ·
١٨ لكن بيلمزكه اوراده اوٚلولر وار وانك دعوت ايتديكي كيمسه‌لر هاويه‌نك درين يرلرنده‌در ·

اوننجي باب

امثال سليمان

١ عقللو اوغل پدريني مسرور ايدر لكن احمق اوغل والده‌سنه باعث حزندر ·
٢ شر ايله اولان خزينه فائده ايتمز لكن صلاح اولومدن قورتارور

٣ رب صالحك جاننى آج براقماز لكن شريرلرى ارزولرندن محروم ايدر ٠
٤ تنبل ال ايله ايشليان فقير اولور فقط چالشقانلرك الى زنكين ايدر ٠
٥ يازين دوشيران عقللو اوغلدر حصاد وقتنده اويويان خجل ايدن اوغلدر ٠
٦ صالحك باشنده بركتلر وار لكن شريرلرك اغزينى ظلم قاپلار ٠
٧ صالحك ذكرى مباركدر فقط شريرلرك اسمى چورور ٠
٨ قلبى حكمتلو اولان امرلرى قبول ايدر لكن دوداقلرى سفيه اولان ييقيلور ٠
٩ استقامتله سلوك ايدن امنيتله سلوك ايدر فقط طريقلرينى اكريلدن معلوم اولهجقدر ٠
١٠ كوزلريله ايما ايدن اذيت ويرر و دوداقلرى سفيه اولان ييقيلور ٠
١١ صالحك اغزى حيات منبعىدر لكن شريرلرك اغزينى ظلم قاپلار ٠
١٢ بغض نزاعى تحريك ايدر اما محبت جمله خطالرى ستر ايدر ٠
١٣ آكلايشلونك دوداقلرنده حكمت بولنور لكن عقلى نقصان اولانك ارقهسى ايچون دكنك لازمدر ٠
١٤ حكمت صاحبلرى علم ييغارلر اما سفيهك اغزى هلاكه ياقيندر ٠
١٥ زنكينك ثروتى متين شهريدر يوقسوللرك فقرى كنديلرك هلاكيدر ٠
١٦ صالحك ايشى حيات ايچوندر شريرك ايرادى كناه ايچوندر ٠
١٧ تربيهيى حفظ ايدن حيات طريقندهدر لكن تأديبى رد ايدن ضلالته دوشر ٠
١٨ بغضى كيزليان يالانجى دوداقلودر و مذمت نشر ايدن سفيهدر ٠

١٩ سوز چوقلغنده خطا اکسك اولماز اما دوداقلرینی ضبط ایلیان عاقلدر •
٢٠ صالحك دلی خالص کومشدر شریرلرك قلبنك قیمتی آزدر •
٢١ صالحك دوداقلری چوق کیمسه‌لری پرورده ایدر لکن سفیهلر عقل نقصانلغندن اولورلر •
٢٢ ثروت ویرن انجق ربك برکتیدر واکا مشقت قاتماز •
٢٣ کوتولك ایتمك احمقه کیفدر فقط حکمت آکلایشلو آدم ایچوندر •
٢٤ شریرك قورقدیغی شی باشنه کلور لکن صالحلرك ارزوسی احسان اولنور •
٢٥ شریر قاصرغه چکدیکی کبی چوب کیدر لکن صالحك اساسی ابدیدر •
٢٦ سرکه دیشلره و توتون کوزلره نصل ایسه تنبل آدم انی کوندرنلره اویله‌در •
٢٧ ربّ قورقوسی کونلری چوغالدور لکن شریرلرك سنه‌لری آزاله‌جقدر •
٢٨ صالحلرك امیدی مسرتدر فقط شریرلرك انتظاری ضایع اولور •
٢٩ ربك طریقی کامله قوتدر لکن فسق ایشلیانلره هلاك اولور •
٣٠ صالح ابدا صارصلمیه‌جق اما شریرلر یرده ساکن اولمیه‌جقلر •
٣١ صالحك اغزی حکمت حصوله کتورر لکن حیله‌کار لسان کسیله‌جکدر •
٣٢ صالحك دوداقلری مقبول اولانی بیلور اما شریرلرك اغزی حیله‌در •

اون برنجی باب

١ حیله‌لو ترازو ربك عندنده مکروهدر فقط طوغری طارتی انك عندنده مقبولدر .
٢ غرور کلدیکنده رذالت‌ده کلور لکن حکمت متواضعلر ایله‌در
٣ مستقیملرك کمالی کندیلرینی ارشاد ایدر اما عاصیلرك فسادی کندیلرینی هلاك ایلر .
٤ غضب کوننده ثروت فائده ایتمز لکن صلاح اولومدن خلاص ایدر .
٥ کاملك صلاحی یولنی طوغرلدر فقط شریر کندی شرّیله دوشر .
٦ مستقیملرك صلاحی کندیلرینی خلاص ایدر لکن عاصیلر کندی کوتولکلریله طوتیلورلر .
٧ شریر آدم وفات ایتدیکنده انتظاری بوشه چیقار وکوتولرك امیدی محو اولور .
٨ صالح مضایقه‌دن قورتیلور و انك یرینه شریر کلور .
٩ منافق کندی اغزیله قوکشوسنی هلاك ایدر لکن صالحلر علمله خلاص بولورلر .
١٠ صالحلرك خوش حالیله شهر شنلك ایدر شریرلر هلاك اولدیغنده مسرت صداسی ایشیدیلور .
١١ مستقیملرك برکتیله شهر رفعت بولور اما شریرلرك اغزیله خراب اولور .
١٢ عقلی نقصان کیمسه قوکشوسنی تحقیر ایدر لکن آکلایشلو آدم سکوت ایلر .
١٣ غمازلقده کزن سرّی فاش ایدر فقط روحی صادق اولان ایشی ستر ایدر .

۱٤ تدبير اولمدقجه قوم ييقيلور اما مستشارلرك چوقلغنده خلاص وار •
۱٥ يابانجي يه كفيل اولان البته بلايه اوغرار اما كفالتدن اكراه ايدن اميندر •
۱٦ لطافتلو قارى شرف كسب ايدر و قوت صاحبلرى اموال كسب ايدر •
۱۷ مرحمتلو آدم كندى نفسنه خير ايدر . لكن مرحمتسز كندى وجودينه زحمت ويرر •
۱۸ شرير آدم بيهوده ايشله مشغولدر فقط صلاح اكن كيمسه نك امين بر اجرتى اولور •
۱۹ صلاح باعث حيات اولديغى مثللو كوتولكه تابع اولان كندى اولومنه كيدر •
۲۰ قلبى فاسد اولانلردن رب اكراه ايدر لكن طريق كامل اولانلردن راضيدر •
۲۱ فاسقلر ال اله ويرسه لر جزاسز اولمازلر اما صالحلرك ذريتى نجات بولور •
۲۲ ادراكسز كوزل قارى خنزير بروننده التون حلقه كبيدر •
۲۳ صالحلرك ارزوسى يالكز خيردر لكن شريرلرك اميدينك نتيجه سى غضبدر •
۲٤ آدم واركه توزيع ايدر و دها زياده اولور وآدم واركه لايقندن زياده اسركر و ضرورته دوشر •
۲٥ خيرخواه كيمسه بركتلنور و صواران صواريلور •
۲٦ بغداى محتكرينه خلق بددعا ايدر لكن انى صاتانك باشنه خير دعا اولور •
۲۷ خير طلب ايدن مظهر لطف اولور فقط كوتولك ارايان

اكا اوغرار .
۲۸ ثروتنه اعتماد ايدن يقيلور لكن صالحلر يشيل يپراق كبى تازه‌لنور .
۲۹ خانه‌سنى راحتسز ايدن روزكاره وارث اولور و سفيه آدم قلبى آكلايشلو اولانه بنده اولور .
۳۰ صالحك ثمره‌سى حيات اغاجيدر وجانلر قازانان اهل حكمتدر .
۳۱ اشته زمينده صالحه جزا ويريلور فاسق وكناهكار نره‌ده قالور .

اون ايكنجى باب

۱ تربيه‌يى سون علمى سور وتوبيخدن اكراه ايدن احمقدر .
۲ ايو آدم ربك رضاسنه نائل اولور اما حيله‌كار آدم عليهنه الله حكم ايدر .
۳ آدم شر ايله قائم اولماز لكن صالحلرك اصلى صارصلماز .
۴ فضيلتلو قارى زوجنه تاجدر فقط خجل ايدن انك كميكلرنده چوروكلك كبيدر .
۵ صالحلرك افكارى حقدر لكن شريرلرك تدبيرلرى حيله در .
۶ شريرلرك سوزلرى قان ايچون پوصودر فقط مستقيملرك اغزى كنديلرينى قورتارور .
۷ شريرلر يقيلوب محو اولورلر اما صالحلرك خانه‌سى قائم طورور .
۸ درايتنه كوره آدم مدح اولنور و قلبى اكرى اولان تحقير اولنور .
۹ حقير اولوبده "برخدمتكارى اولان§ آدم افتخارلو واتمكه محتاج اولاندن ايودر .
۱۰ صالح آدم حيوانتى قايرور اما شريرلرك كوكلى مرحمتسزدر .

§ ياخود كندى خدمتنى كورن

۱۱ طوپراغنی ایشلیان اتمکه طویار لکن بوش ادملره تابع اولانك عقلی نقصاندر ۰
۱۲ شریر کوتولرك شکارینه مشتاقدر فقط صالحلرك اصلی محصولداردر ۰
۱۳ فاسق کندی دوداقلرینك کوتولکیله طوزاغه دوشر لکن صالح مضایقه‌دن قورتیلور ۰
۱٤ انسان کندی اغزینك ثمره‌سی اوله‌رق خیره طویار و ادمك الینك عوضی کندینه اعاده اولنور ۰
۱٥ سفیهك یولی کندی نظرنده طوغریدر لکن نصیحت دیکلیان کیمسه عاقلدر ۰
۱٦ سفیهك اوفکه‌سی کوننده بیلنور اما حقارتی ستر ایدن عاقلدر ۰
۱۷ حقیقتی سویلیان عدالت و یالانجی شاهد حیله اظهار ایدر ۰
۱۸ أدم واردرکه سوزلری قلیج کبی یاره آچار اما حکمت صاحبلرینك لسانی شفادر ۰
۱۹ صادق دوداق دائما ثابتدر لکن یالانجی دل بر لحظه ایچوندر ۰
۲۰ کدلك دوشنانلرك قلبنده حیله وار فقط سلامت ایچون نصیحت ویرنلرك مسرتی أولور ۰
۲۱ صالحه اصلا بلا اصابت ایتمز ـ اما شریرلر کدرله طولودرلر ۰
۲۲ یالانجی دوداقلر ربك عندنده مکروهدر لکن صدقله عمل ایدنلردن راضیدر ۰
۲۳ عاقل آدم بیلدیکنی ستر ایدر اما احمقلرك قلبی حماقت اعلان ایدر ۰
۲٤ چالشقانلرك الی حکومت ایدر فقط تنبل خراجکذار اولور ۰
۲٥ ادمك قلبنده اولان غم انی چوکدرر اما ایو سوز انی مسرور قیلار ۰

٢٦ صالح آدم قوکشوسنی ارشاد ایلر لکن شریرلرك طریقی کندیلرینی اضلال ایدر •
٢٧ تنبل آدم شکارینی پشورمز فقط چالشقانك مالی قیمتلو اولور •
٢٨ صلاح طریقنده حیات وار "وانك مسلکی یولنده اوّلوم یوقدر§ •

اون اوچنجی باب

١ عقللو اوغل پدرینك تربیه‌سنی قبول ایدر لکن مستهزی تعزیر دیکله‌مز •
٢ آدم کندی اغزینك ثمره‌سندن خیر یر اما غدارلرك جانی ظلم یر •
٣ اغزینی ضبط ایدن جاننی حفظ ایدر فقط دوداقلرینی ککش آچان هلاك اولور •
٤ تنبلك جانی ارزو ایدر ایسه‌ده برشی بولماز لکن چالشقانك جانی سمیزلنور •
٥ صالح یالان سوزدن اکراه ایدر اما شریرك اطواری خجالت ورذالت کتورر •
٦ طریقی کامل اولانلری صلاح وقایه ایدر فقط شر کناهکاری هلاك ایلر •
٧ برشیئی یوق ایکن کندینی مالدار کوستران وار وچوق مالی وار ایکن کندینی فقیر کوستران دخی واردر •
٨ ادمك جاننك فدیه‌سی کندی ثروتیدر لکن فقیر تعزیر ایشیتمز •
٩ صالحلرك نوری فرحدر اما شریرلرك چراغی سونر •

§ یاخود لکن طریق عام اوّلومه کوتورر

١٠ تکبردن انجق نزاع چیقار فقط نصیحتی قبول ایدنلرده حکمت بولنور ·
١١ بطالتله کلان ثروت زائل اولور لکن الیله طوپلایان چوغالدور ·
١٢ تأخر ایدن امید یورکی خسته ایدر اما اتمام اولنان ارزو حیات اغاجیدر ·
١٣ کلامی تحقیر ایدن هلاك اولور فقط امردن خوف ایدن مکافات بولور ·
١٤ اهل حکمتك تعلیمی حیات چشمه‌سیدر آدم انکله اولومك کمندلرندن کیرو طورور ·
١٥ مکمل فطانت لطف احسان ایدر اما غدارلرك یولی صرپدر ·
١٦ هر عقللو آدم علمله ایشلر لکن احمق حماقت نشر ایدر ·
١٧ کوتو مخبر بلایه دوشر اما صادق ایلچی شفادر ·
١٨ تربیه‌یی رد ایدن سفالت وحقارت چکر لکن تعزیری دیکلیان شرف بولور ·
١٩ ارزونك اتمام اولنمسی جانه خوش کلور وکوتولکدن اجتناب ایتمك احمقلره مکروهدر ·
٢٠ حکمت صاحبلری ایله کزن حکمت صاحبی اولور لکن سفیهلره رفیق اولان کوتو اولور ·
٢١ کناهکارلری بلا تعقیب ایدر اما صالحلره خیر عوض ویریلور ·
٢٢ ایو آدم اولادینك اولادینه میراث براغور لکن کناهکارك مالی صالح ایچون صاقلانیلور ·
٢٣ فقیرلرك زراعت ایتدکلری طوپراقده ییه‌جك چوقدر اما آدم وار که حقسزلقدن هلاك اولور ·

۲٤ دکنکی اسرکیان اوغلنه بغض ایدر لکن انی سون وقتیله تأدیب ایلر .
۲٥ صالح طوینجه‌یه قدر یر فقط شریرلرك قارنی احتیاج چکر .

اون دردنجی باب

۱ عقللو قاریلر خانه‌لرینی بنا ایدرلر لکن سفیه قاری انی الیله ییقار .
۲ استقامتیله سلوك ایدن ربدن قورقار اما یولی اکری اولان انی تحقیر ایدر .
۳ سفیهك اغزنده کبر دکنکی وار فقت حکمت صاحبلرینك دوداقلری کندیلرینی حفظ ایدر .
٤ صیغر بولنمدیغی یرده اخور تمیز قالور محصولك کثرتی ایسه اوکوزك قوتیله اولور .
٥ طوغری شاهد یالان سویلمز لکن یالانجی شاهدك اغزندن یالانلر دوکیلور .
٦ مستهزی حکمت طلب ایدر ایسه‌ده بولمز اما آکلایشاویه علم قولایدر .
۷ احمق ادمك یانندن کیت مادامکه دوداقلرنده علم بولمدك .
۸ عاقلك حکمتی کندی یولنی آکلامقدر واحمقلرك حماقتی حیله‌در .
۹ سفیهلر کناهی استهزا ایدرلر اما مستقیملر اراسنده حسن رضا وار .
۱۰ قلب کندی دردینی بیلور و بر غریب انك مسرتنه قارشماز .
۱۱ شریرلرك خانه‌سی خراب اولور لکن مستقیملرك چادری چیچکلنور .

١٢ یول وارکه ادمه طوغری کورینور فقط انك نهایتی اولوم یوللریدر •
١٣ کولمکده بیله قلب محزون اولور و فرحك عاقبتی غمدر •
١٤ فاسد قلب کندی یوللرندن ایو آدم ایسه کندی یاننده بولناندن طویار •
١٥ ساده‌دل هرسوزه اینانور لکن عقللو کندی ادیملرینه دقت ایدر •
١٦ اهل حکمت خوف ایدوب کوتولکدن اجتناب ایدر اما احمق تکبر ایدوب کندینه کوکنور •
١٧ چابك غضبلنان حماقت ایدر و حیله‌کار ادمه بغض اولنور •
١٨ ساده‌دل اولانلر حماقته وارث اولور لکن عاقللر علمله تاجلنور •
١٩ کوتولر ایولرك اوکنده و شریرلر صالحلرك قپولری یاننده یره قپانورلر •
٢٠ فقیردن کندی قوکشوسی بیله اکراه ایدر لکن زنکینك دوستلری چوق اولور •
٢١ قوکشوسنی تحقیر ایدن کناه ایشلر و بیچاره‌یه مرحمت ایدن مبارکدر •
٢٢ حقیقة کملك دوشنانلر ضلالته دوشرلر اما ایولك تفکر ایدنلره لطف و حقیقت اولور •
٢٣ هر امکده منفعت وار لکن بیهوده سوزلر موجب ضرورتدر •
٢٤ حکمت صاحبلرینك تاجی انلرك ثروتیدر فقط احمقلرك تقدمی حماقتدر •
٢٥ طوغری شاهد جانلر قورتارور اما حیله‌کارك اغزندن یالانلر دوکیلور •
٢٦ ربّ قورقوسنده قوی اعتماد وار و اوغللرینه ملجأ اولور •

٢٧ ربّ قورقوسی حیات منبعیدر آدم انکله الّولوم کمندلرندن کیرو طورور •
٢٨ قومك کثرتی ملکك عزتیدر واهالینك اکسلمسی حکمدارك زوالنه سبب اولور •
٢٩ کچ غضبلنانك فهمی چوقدر اما چابك غضبلنان حماقت ایدر •
٣٠ حلیم قلب جسدك حیاتیدر فقط حسد کیکارك چوروکلکیدر •
٣١ فقیره ظلم ایدن خالقنی تحقیر ایدر اما یوقسوله مرحمت ایدن انی تعظیم ایدر •
٣٢ شریر کندی فسق سببیله طرد اولنور لکن صالحك وفاتنده اعتمادی واردر •
٣٣ آکلایشلو ادمك قلبنده حکمت قرارلشور فقط احمقلرك درونده اولان معلوم اولور •
٣٤ صلاح برملتی یوکسلدر اما کناه قومه عاردر •
٣٥ ملك درایتلو قولدن راضی اولور لکن خجل ایدنه غضب ایدر •

اون بشنجی باب

١ ملایم جواب حدتی تسکین ایدر لکن سرت سوز غضبی تحریك ایلر •
٢ حکمت صاحبلرینك لسانی علمی خوش کوسترر لکن احمقلرك اغزی سفاهت اقیدر •
٣ ربّك کوزلری هر یرده کوتولری و ایولری کوزتمکدهدر •
٤ لسانك سلامتی حیات اغاجیدر لکن لسانك فسادی روحك قیرلمسیدر •

٥ سفیه کندی پدرینك تربیه‌سنی تحقیر ایدر اما تعزیری دیکلیان عقللو اولور ۰
٦ صالحك خانه‌سنده چوق خزینه وار لکن شریرك ایرادنده اضطراب وار ۰
٧ حکمت صاحبلرینك دوداقلری علم نشر ایدرلر فقط احمقلرك قلبی اویله دکلدر ۰
٨ شریرلرك قربانی ربك عندنده مکروهدر لکن مستقیملرك دعاسی اکا مقبولدر ۰
٩ شریرك یولندن رب اکراه ایدر اما صلاحه تابع اولانی سور ۰
١٠ طریق ترك ایدنه شدتلو تأدیب وار تعزیردن اکراه ایدن اوله‌جکدر ۰
١١ هاویه و هلاك ربك حضورنده‌در بنی ادمك قلبلری نه‌ده قالدی ۰
١٢ مستهزی کندی مدرسنی سومز و حکمت صاحبلرینك یاننه کیتمز ۰
١٣ مسرور قلب یوزه بشاشت ویرر اما قلبك حزنندن روح قیریلور ۰
١٤ آکلایشلو قلب علم طلب ایدر لکن احمقلرك اغزی سفاهتله بسلنور ۰
١٥ دردلونك هپ کونلری فنادر فقط قلبی فرح اولان دائما ضیافته‌در ۰
١٦ رب قورقوسیله آز شی اضطرابله اولان چوق خزینه‌دن اولیدر ۰
١٧ محبت اولان یرده سبزه طعامی خصومتله یتیلان بسلو صیغردن ایودر ۰
١٨ حدتلو آدم نزاع چیقارور اما کچ غضبلنان غوغایی تسکین ایدر ۰
١٩ تنبلك یولی دیکن چیتی کبیدر لکن مستقیملرك طریقی جاده‌در ۰

۲۰ عقللو اوغل پدرينى مسرور ايدر لكن احمق آدم والده‌سنه باعث حقارتدر ٠

۲۱ عقلى نقصان ادمه سفاهت كيفدر اما آكلايشلو آدم مسلكنى طوغرلدر ٠

۲۲ مشورت اولمدقجه تدبيرلر بوزيلور اما مستشارلرك كثرتيله ثابت اولور ٠

۲۳ ادمك مسرتى اغزينك جوابندن اولور و وقتيله اولان سوز نه كوزلدر ٠

۲٤ فطانتلويه حيات طريقى يوقارويه طوغريدر تاكه اشاغيده‌كى هاويه‌دن اجتناب ايده ٠

۲۵ ربّ متكبرلرك خانه‌سنى خراب ايلر اما طول قارينك حدودينى ثابت قيلار ٠

۲٦ شريرك افكارى ربّك عندنده مكروهدر لكن پاك اولانلرك سوزلري خوش سوزلردر ٠

۲۷ طمعه مبتلا اولان كندى خانه‌سنى مضطرب قيلار اما رشوتدن اكراه ايدن ياشايه‌جقدر ٠

۲۸ صالحك قلبى ويره‌جكى جوابى تفكر ايلر لكن شريرلرك اغزى كوتولك اقيدر ٠

۲۹ ربّ شريرلردن اوزاقدر فقط صالحلرك دعاسنى ديكلر ٠

۳۰ كوزلرك نورى قلبى فرحلندرور ايو خبر كيكلره سميزلك ويرر ٠

۳۱ حيات توبيخنى ديكليان قولاق حكمت صاحبلرى اراسنده ساكن اولور ٠

۳۲ تربيه‌يى رد ايدن كندى جاننى تحقير ايدر و توبيخى ديكليان عقل قزانور ٠

۳۳ ربّ قورقوسى حكمتك تربيه سيدر و تواضع عزتدن مقدمدر ٠

اون التنجی باب

۱ قلبك تدبیرلری انسانه عائددر لكن لسانك جوابی ربندندر.
۲ ادمك هپ یوللری كندی نظرنده پاكدر فقط روحلری وزن ایدن ربدر.
۳ ایشلركی ربه حواله ایله وافكارك ثابت اولور.
۴ رب هر شیئی كندی نتیجه‌سی ایچون شریری دخی بلا كونی ایچون یاپدی.
۵ قلبی مغرور اولانلرك جمله‌سی ربك عندنده مكروهدر ال اله ویرسه‌لر جزاسز قالمیه‌جقلر.
٦ عنایت و حقیقتله كناه ستر اولنور و ربك قورقوسیله كوتولكدن اجتناب اولنور.
۷ رب بر آدمك یوللرندن راضی ایسه دشمنلرینی انك ایله بارشدرور.
۸ عدالتله اولان آز شی حقسزلقله اولان چوق ایراددن اولیدر.
۹ ادمك قلبی كندی یولنی ترتیب ایدر لكن انك ادیملرینی رب طوغرلدر.
۱۰ ملكك دوداقلرنده الهام وار انك اغزی حكمده خلاف ایتمز.
۱۱ طوغری قنطار و ترازو ربكدر طوربه‌نك هپ طارتی طاشلری انك ایشیدر.
۱۲ فعل شر ملكلر عندنده مكروهدر زیرا تخت عدالتله ثابت اولور.
۱۳ صالح دوداقلر ملكلره خوشدر و طوغری سویلیانی سورلر.
۱٤ ملكك غضبی اولوم مخبرلریدر لكن عاقل آدم انی تسكین ایدر.

١٥ ملكك يوزى نورنده حيات وار وانك رضاسى صوك يغمور بلوطى كبيدر .
١٦ حكمت تحصيل ايتمك التوندن نه قدر ايودر وفهم تحصيل ايتمك كومشدن افضلدر .
١٧ مستقيملرك جادەسى كوتولكدن اجتناب ايتمكدر كندى يولنه دقت ايدن جاننى حفظ ايدر .
١٨ خرابيتدن مقدم كبر وهلاكدن مقدم مغرور روح اولور .
١٩ متواضعلر ايله الچق كوكللو اولمق متكبرلر ايله يغما تقسيم ايتمكدن ايودر .
٢٠ ايشده عقللو اولان خير بولور وربه توكل ايدن مباركدر .
٢١ قلبى حكمتلو اولانه فطانتلو دينلور وطاتلو دوداقلر معلومات ارتورور .
٢٢ فراست كندى صاحبنه حيات منبعىدر لكن سفيهلرك تربيەسى سفاهتدر .
٢٣ اهل حكمتك قلبى اغزينى ماهر قيلار ودوداقلرنده معلوماتى ارتورور .
٢٤ لطيف سوزلر طامله بالى كبيدر جانه طاتلو وكميكلره شفادر .
٢٥ يول واركه ادمه طوغرى كورينور فقط انك نهايتى اولوم يوللريدر .
٢٦ امك چكن كيمسه كنديسى ايچون امك چكر زيرا اغزى انى تشويق ايدر .
٢٧ اهل فساد كوتولك اراشدرور ودوداقلرنده كويا ياقار آتش وار .
٢٨ اكرى آدم نزاع چيقارور وغماز خاص دوستلرى آيرور .
٢٩ غدار كيمسه رفيقنى اضلال ايدر وانى ايو اولميان يولده كزدررر .
٣٠ حيله دوشنمك ايچون كوزلرينى قپار ودوداقلرينى اصرەرق

كوكولكى اكمال ايدر •
۳۱ صاچ آقلغى صلاح طريقنده بولنديغنده عزت تاجيدر •
۳۲ كج غضبلنان جباردن وكندى روحنى ضبط ايدن شهر فتح ايدندن افضلدر •
۳۳ قرعه قوجاغه اتيلور وانك هر بر حكمى ربدندر •

اون يدنجى باب

۱ اسايشله قورى بر لقمه نزاع ايله بر خانه طولوسى قرباندن ايودر •
۲ درايتلو بنده خجل ايدن اوغله حكم ايدر وقرنداشلر اراسنده ميراث حصه‌سى آلور •
۳ كومش ايچون پوته و التون ايچون اوجاق وار لكن قلبلرى تجربه ايدن ربدر •
٤ فسق ايشليان كوتو دوداقلرى ديكلر يالانجى بد لسانه قولاق ويرر •
٥ فقيرى استهزا ايدن انك خالقنى تحقير ايدر بلايه سوينسان جزاسز قالميه‌جقدر •
٦ اوغللرك اوغللرى اختيارلرك تاجيدر واوغللرك عزتى پدرلريدر •
۷ حسن كلام سفيهه ودها زياده يالانجى دوداق اصلزاده‌يه ياقشماز •
۸ هديه "انى قبول ايدنك§ عندنده ذيقيمت طاشدر هر نره‌يه دونسه ميسر اولور •
۹ قباحتى ستر ايدن محبت ارار لكن ماده‌يى تكرارليان خاص دوستلرى آيرور •

§ عبرانيجه انك صاحبنك

١٠ آكلايشلو اولانه تعزير احمقه يوز كره اورمقدن زياده تأثير ايدر ٠
١١ كوتو آدم انجق عصيان ارار واكا شفقتسز مأمور كوندريلور ٠
١٢ ياوريلرندن محروم ايدلمش آيو ادمه تصادف ايتسون ولكن سفاهتى وقتنده سفيه تصادف ايتمسون ٠
١٣ خيره بدل كملك ايدنك خانه‌سندن بلا اكسك اولماز ٠
١٤ نزاعك ابتداسى صويك صاليويرلسنه بكزر ايمدى منازعه كسب شدت ايتمزدن كيرو چكل ٠
١٥ فاسق تبريه ايدن وصالحى مجرم طوتان ايكيسى‌ده ربك عندنده مكروهدر ٠
١٦ احمقك ادراكى اولمديغى حالده حكمت تحصيلى ايچون انك الندە اولان نقدك نه فائده‌سى وار ٠
١٧ دوست دائما سور وقرنداش مضايقه وقتى ايچون طوغمشدر ٠
١٨ عقلى نقصان اولان آدم ال ويرر ودوستى ايچون كفيل اولور ٠
١٩ غوغا سون قباحت سور وقپوسنى يوكسلدان خرابلغى آرار ٠
٢٠ قلبى اكرى اولان خير بولماز وحيله‌باز ديللو آدم بلايه دوشر ٠
٢١ احمق توليد ايدن قساوت چكر وسفيهك پدرى مسرور اولماز ٠
٢٢ فرحلو قلب علاج كبى فائده‌لودر ازلمش روح كيكلرى قورودر ٠
٢٣ شرير آدم عدالت طريقلرينى افساد ايچون آخرينك قوينندن رشوت آلور ٠
٢٤ آكلايشلو ادمك اوكنده حكمت وار فقط احمقك كوزلرى زمينك منتهاسنده‌در ٠
٢٥ احمق اوغل پدرينه قساوت وانى طوغرانه مرارتدر ٠
٢٦ صالحدن جريمه آلمق واستقامتلرى سببندن اشرافى ضرب ايتمك ايو دكلدر ٠

٢٧ سوزلرینی اسركيان عالمدر روحی حليم اولان آكلايشلودر .
٢٨ احمق بيله سكوت ايتسه اهل حكمت و دوداقلرینی قپايان آكلايشلو اعتبار اولنور .

اون سكزنجی باب

١ كيفنی آرامق ايچون آيريلان آدم هر تدبيره مخالفت ايدر .
٢ احمق عرفاندن خوشلنماز انجق قلبنده اولانی بيان ايتمك استر .
٣ شرير كلديكنده حقارت و رسوايی ايله رذالت دخی كلور .
٤ ادمك اغزينك سوزلری درين صولردر حكمتك چشمه‌سی جوشغون ايرماقدر .
٥ محاكه‌ده صالحی حقسز چيقارمق ايچون شريرك خاطرينی صايمق ايو دكلدر .
٦ احمقك دوداقلری نزاعه كيريشور و اغزی طياقلر دعوت ايدر .
٧ احمقك اغزی هلاكنه سببدر و دوداقلری جاننه طوزاقدر .
٨ غمازك سوزلری لقوملر كبيدر و قارنك ايچروسنه اينرلر .
٩ ايشنده تكاسل ايدن مسرف ادمك قرنداشيدر .
١٠ ربك اسمی متين قله‌در صالح اكا قوشار و ملجأ بولور .
١١ زنكينك ثروتی انك متين شهريدر وكندی تصورنده يوكسك قلعه كبيدر .
١٢ خرابيتدن اوّل ادمك قلبی تكبر ايدر و تواضع عزتدن مقدم اولور .
١٣ ايشيتمزدن اوّل جواب ويرمك ادمه حماقت و عاردر .
١٤ ادمك روحی كندی مرضنه تحمل ايدر فقط ازلمش روحی كيم قالدره‌بيلور .

۱۵ آكلايشلو قلب علم تحصيل ايدر و حكمت صاحبلرينك قولاغى علم طلب ايلر ٠
۱۶ ادمك هديه‌سى كنديته يول آچار و انى بيوكلرك حضورينه كوتورر ٠
۱۷ دعواسنى اوّل باشليان حقلو كورينور لكن خصمى§ كلور و انى تفتيش ايدر ٠
۱۸ قرعه نزاعلرى تسكين ايدر و قوتلولر اراسنده اولان دعوايى فصل ايدر ٠
۱۹ اينجنمش قرنداشك كوكلنى ياپمق قوتلو شهر آلمقدن كوجدر و منازعه‌لرى قلعه طرقازلرى كبيدر ٠
۲۰ آدم قارننى اغزينك ميوه‌سندن طويرور و دوداقلرينك محصولندن طويار ٠
۲۱ اۤولوم و حيات دلك قدرتنده‌در و انى سونلر انك ميوه‌سنى يرلر ٠
۲۲ زوجه بولان خير بولور و ربّك لطفنه نائل اولور ٠
۲۳ فقير رجا ايله سويلر لكين زنكين سرت جواب ويرر ٠
۲۴ "دوستلرى اولان آدم دوستانه طورانملو* و قرنداشدن زياده قوى دوست واردر ٠

اون طقوزنجى باب

۱ كمالنده سلوك ايدن فقير حيله‌كار دوداقلو احمقدن ايودر ٠
۲ همدخى بر كيمسه‌نك علمدن بى بهره اولمسى ايو دكلدر و اياقلريله عجله ايدن قايار ٠

§ عبرانيجه قوكشوسى
* ياخود چوق دوستلرى اولان آدم خراب اولور

۳ ادمك سفاهتی انك یولنی بوزار و قلبی ربّ علیهنده کوجنور.
٤ ثروت دوستلر چوغالدور لکن فقیر کیمسه دوستندن آیریلور.
٥ یالانجی شاهد جزاسز قالماز و یالان سوزلر سویلیان قورتلماز.
٦ جومردك رضاسنی طلب ایدن چوق اولور و هر کس هدیه ویرنه دوست اولور.
۷ فقیرك جمله قرنداشلری اکا بغض ایدرلر نه قدر زیاده انك دوستلری اندن اوزاقلاشورلر بیهوده سوزلر ارقه‌سنه قوشار.
۸ عرفان تحصیل ایدن جاننی سور و فهمی حفظ ایدن خیر بولور.
۹ یالانجی شاهد جزاسز قالماز و یالان سوزلر سویلیان هلاك اولور.
۱۰ احمقه احتشام یاقشماز و نه قدر زیاده رئیسلر اوزرینه تسلط ایتمك قوله لایق اولماز.
۱۱ ادمك درایتی غضبنی تأخیر ایدر و قباحتدن صرف نظر ایتمك انك فخریدر.
۱۲ ملکك غضبی کنج ارسلانك کورودهسنه بکزر لکن انك رضاسی اوت اوزرینه اینان چیك کبیدر.
۱۳ احمق اوغل پدرینه بلادر و قارینك نزاعلری کسلمز طامله کبیدر.
۱٤ خانه و مال اجداددن قالمه میراثدر لکن درایتلو زوجه ربدندر.
۱٥ تنبللك درین اویقو کتورر و اهمال ایدیجی آج قالور.
۱٦ امری حفظ ایدن جاننی حفظ ایدر یوللرینه دقت ایتمیان اوله‌جکدر.
۱۷ فقیره مرحمت ایدن ربّه اودنج ویرر او دخی اکا مکافاتنی ویره‌جکدر.

١٨ اميد وار ايكن اوغلكى تأديب ايله ۔ وسن كندوك انك اولومنه سبب اولمه •
١٩ حدتى چوق اولان آدم جريمه ويرر زيرا انى خلاص ايدر ايسه‌كده بتكرار ايتمليسين •
٢٠ نصيحتى ديكله و تأديبى قبول ايله تاكه عاقبتكده اهل حكمت اوله‌سين •
٢١ ادمك قلبنده چوق تدبير وار لكن ثابت قالان ربك مراديدر •
٢٢ ادمك شانى انك شفقتيدر وفقير يالانجيدن ايودر •
٢٣ رب قورقوسى باعث حياتدر و اكا مالك اولان طوق ياتار وبلايه اوغرامز •
٢٤ تنبل آدم النى صحنه باترور انى اغزينه بيله دوندرمز •
٢٥ مستهزى‌يى ضرب ايتديككده جاهل كيسه عاقل اولور وآكلايشلويى تعزير ايلديككده علمى آكلار •
٢٦ پدرينى خراب و والده‌سنى طرد ايدن خجالت و حقارت كتورن اوغلدر •
٢٧ اى اوغلم علمك سوزلرندن صاپدره‌جق نصيحتى ديكله‌مكدن صاقن •
٢٨ كوتو شاهد حقى استهزا ايدر و شريرلرك اغزى كوتولكى يودار •
٢٩ مستهزيلر ايچون مجازات و احمقلرك ارقه‌سى ايچون طياق حاضرلانمشدر •

يكرمنجى باب

١ شراب استهزا ايديجى و مسكر غوغاجيدر و اكا مبتلا اولان عاقل دكلدر •
٢ مليكك هيبتى كنج ارسلان كومورده‌مسنه بكزر و انى غضبه كتورن كندى نفسنه خطا ايتمش اولور •

٣ نزاعدن اجتناب ايتمك ادمه شرفدر و هر سفيه غوغاجى اولور •
٤ تنبل قيشدر ديو چفت سورمز وحصاد وقتنده ديلنور وبر شى بولماز •
٥ ادمك قلبنده اولان افكار درين صولردر لكن اهل عرفان انى چيقارور •
٦ ادملرك اكثرى كندى ايولكلرينى اعلان ايدرلر اما صادق ادمى كيم بوله بيلور •
٧ كماليله سلوك ايدن صالحدر وكندندن صكره اولادى مبارك اولور •
٨ حكم كرسيسنده اوتوران ملك كوزلريله هر كوتولكى طاغيدور •
٩ قلبمى پاكلدم كناهمدن طاهر اولدم كيم ديه بيلور •
١٠ ايكى درلو طارتى طاشى ايكى درلو اولچك ايكيسيده ربك عندنده مكروهدر •
١١ بر چوجغك فعلى بيله پاك و طوغرى اولوب اولمديغى ايشلرندن معلوم اولور •
١٢ ايشيدن قولاغى وكورن كوزى ايكيسنى ده رب خلق ايتمشدر •
١٣ اويقويى سومه كه فقير اولميه سين كوزلركى آچ كه اتمكدن طويه سين •
١٤ مشترى فنادر فنادر دير وكيتدكدنصكره افتخار ايدر •
١٥ التون وچوق جواهر بولنور لكن عالم دوداقلر قيمتلو زينتدر •
١٦ اجنبى يه كفيل اولانك اثوابنى آل وغريبه ايچون كفيل اولاندن رهن آل •
١٧ حيله ايله اولان اتمك ادمه لذتلودر لكن صوكنده اغزى قومله طولار •
١٨ مقصدلر مشورتله ثابت اولور وتدبيرلرله محاربه ايله •

١٩ غمازلقده گزن سرّی فاش ايدر ايمدی دوداقلريله يالتاقلنان ايله اختلاط ايتمه .
٢٠ پدرينه و والدهسنه شتم ايدنك چراغی قويو قراكلقده سونهجكدر .
٢١ ابتداده عجله ايله آلنان ميراثك نهايتی بركتلو اولماز .
٢٢ كلكه مقابله ايدهيم ديمه ربّه منتظر اول و او سنی قورتارهجقدر .
٢٣ ايكی درلو طارتی طاشی ربّك عندنده مكروهدر و حيلهلو ميزان ايو دكلدر .
٢٤ انسانك اديملری ربّدندر ايمدی بر آدم كندی يولنی نصل آكلايه بيلور .
٢٥ دوشنمكسزين وقف ايتمك و نذردنصكره تفتيش ايلمك ادمه طوزاقدر .
٢٦ حكمت صاحبی اولان ملك شريرلری طاغيدور و اوزرلرينه چرخی دوندرور .
٢٧ انسانك جانی ربّك چراغيدر درونك هپ گيزلو يرلرينی اراشدرور .
٢٨ عنايت و حقيقت ملكی حفظ ايدر و تختی عنايتله ثبات بولور .
٢٩ گنجلرك شانی انلرك قوتيدر و اختيارلرك شرفی صاچ آقلغيدر .
٣٠ يارهليان طياقلر و درونك ايچنه قدر تأثير ايدن ضربلر شريری تصفيه ايدر .

يكرمی برنجی باب

١ ملكك قلبی ربّك النده صو جدوللری گبيدر هر قنغی طرفه استرسه انی چويرر .

٢ ادمك هر يولى كندى نظرنده طوغرى كورينور فقط قلبلرى وزن ايدن ربدر .
٣ عدالت و حقانيت اجراسى ربك عندنده ذبيحه‌دن زياده مقبولدر .
٤ كوزلرك تكبرى و قلبك غرورى شريرلرك نورى كناهدر .
٥ چالشقانك افكارى انجق فيض و هر عجله ايدن كيمسه انجق ضرورت كتورر .
٦ يالانجى دل ايله خزينه‌لر جمع ايتمك اولوم آرايانلرك تعقيب ايتدكلرى بطلاندر .
٧ شريرلرك ظلمى كنديلرينى خراب ايدر زيرا حقانيت اجراسندن امتناع ايدرلر .
٨ مرتكب ادمك يولى طولاشقدر و پاك ادمك ايشى طوغريدر .
٩ طام كوشه‌سنده اوتورمق نزاعجى قارى ايله بيوك خانه‌ده ساكن اولمقدن ايودر .
١٠ شريرك جانى كوتولكه مشتاقدر قوكشوسى انك طرفندن مرحمت بولماز .
١١ مستهزينك جريمه‌يه اوغرامسيله جاهل عقللنور و عاقل آدم نصيحتله علم تحصيل ايدر .
١٢ شريرلر كوتولكلرى سببندن هلاك اولدقلرنده عادل شريرك خانه‌سنه دقت ايدر .
١٣ فقيرك فريادندن قولاغنى قپايان كنديسى دخى فرياد ايده‌جك و مستجاب اولميه‌جقدر .
١٤ كيزليده ويريلان عطيه غضبى و قوينه قونيلان هديه شدتلو خشمى تسكين ايدر .
١٥ اجراى حق صالحه فرح فقط فسق ايشليانلره مشقتدر .

١٦ عقل طريقندن صاپان آدم اولولرك جماعتنه اينه‌جكدر .
١٧ صفا سون محتاج اولور شراب و ياغ سون زنكين اولماز .
١٨ صالح ايچون شرير و مستقيملرك بدلنه غدار فديه اولور .
١٩ بريده ساكن اولمق نزاعجى و حرصلو قارى ايله اوتورمقدن ايودر .
٢٠ اهل حكمتك خانه‌سنده مرغوب خزينه و ياغ وار اما احمق آدم اولانى يودار .
٢١ صلاح و مرحمته سعى ايدن حيات و صلاح و عزت بولور .
٢٢ اهل حكمت قوتلولرك شهرى اوزرينه چيقار و اعتماد ايتدكلرى محكم يرى ييقار .
٢٣ اغزينى و دلنى حفظ ايدن جانى مضايقه‌لردن حفظ ايدر .
٢٤ غرور و حدتله حركت ايدنه مغرور و متكبر مستهزى ديناور .
٢٥ تنبلك ارزوسى انى اولدرر زيرا اللرى چالشمقدن امتناع ايدرلر .
٢٦ او هركون زياده‌سيله ارزو چكر فقط صالح ويرر و اسركه‌مز .
٢٧ شريرلرك ذبيحه‌سى مكروهدر باخصوص كوتو نيتله تقديم ايتدكلرنده .
٢٨ يالانجى شاهد هلاك اولور لكن ديكليان آدم دائما سويلر .
٢٩ شرير آدم يوزينى سرتلشدرر اما مستقيم اولان يوللرينى ثابت قيلار .
٣٠ ربه عليهنده نه حكمت و نه فطانت و نه‌ده مشورت اولور .
٣١ حرب كونى ايچون آت حاضرلانور فقط خلاص ربه مخصوصدر .

يكرمى ايكنجى باب

١ ايو نام چوق مالدن مرغوبدر و لطف و كرم كومش و التوندن اوليدر .

٢ زنكين و فقير برى برينه راست كلور ايكيسنك خالقى ربدر.
٣ عاقل آدم بلايى كورور و كيزلنور جاهللر ايسه ايلرو كچوب ضرر كورورلر .
٤ تواضع و رب قورقوسنك نتيجه‌سى ثروت و عزت و حياتدر.
٥ اكرى ادمك يولنده ديكن و كمندلر واردر جاننى حفظ ايدن انلردن اوزاق طورور .
٦ چوجغى يولنك ابتداسنده تعليم ايله و اختيار اولديغى زمان بيله اندن صاپميه‌جقدر .
٧ زنكين فقرايه تسلط ايدر و اودنج آلان اودنج ويرنك قولى اولور .
٨ كملك اكن فنالق بچر و حدتنك عصاسى محو اوله‌جقدر.
٩ ايو كوزلو آدم مبارك اوله‌جقدر زيرا كندى اتمكندن فقيره ويرر .
١٠ مستهزىيى طرد ايله و غوغا دفع اولور هم دخى نزاع و حقارت كسيلور .
١١ صفوت قلبى سون كيمسه‌نك دوداقلرنده لطف اولديغندن ملك اكا دوست اولور .
١٢ ربك كوزلرى علمى وقايه ايدر لكن غدارك سوزلرينى بوزار.
١٣ تنبل دير كه طيشاريده ارسلان وار زوقاقلرده قتل اولنه‌جغم.
١٤ فاحشه‌لرك اغزى درين چوقوردر ربك غضب ايتديكى آدم اورايه دوشر .
١٥ چوجغك قلبنده سفاهت باغلودر تربيه دكنكى انى اندن اوزاقلاشدرور .
١٦ اموال چوغالتمق ايچون فقيره ظلم ايدن و زنكينه ويرن مطلقا ضرورته دوچار اوله‌جقدر .

١٧ قولاغكى ميل ايتدروب حكمت صاحبلريك سوزلرينى ديكله و علمه كوكل وير ·
١٨ زيرا انلرى درونكده صاقلار ايسهك خوشدر انلر دوداقلرك اوزرنده دخى ثابت اوله جقدر ·
١٩ اشته بو كون بو شيلري سكا همان سكا بيلدردم كه اعتمادك ربه اوله ·
٢٠ سكا تدبير و علم خصوصنده دفعاتله يازمدممى
٢١ تاكه سكا طوغرى سوزلرك حقيقتنى اوكرده يه ده سكا§ كوندرنلره طوغرى سوزلره جواب ويره سين ·
٢٢ فقيرى فقير اولديغى ايچون صويمه و بيچاره يى قپوده چيكنه مه ·
٢٣ زيرا رب انلرك دعوالرينى كوره جك و انلرى يغما ايدنلرى يغما ايده جكدر ·
٢٤ غضبناك ادمه رفاقت ايتمه و حدتلو آدم ايله كيتمه
٢٥ اولميه كه انك يوللرينى اوكرنه سين و جانكى طوزاغه دوشوره سين ·
٢٦ ال ويرنلردن بورج ايچون كفيل اولانلردن اولمه ·
٢٧ ادايه قدرتك اولمديغى حالده نيچون آلتكدن دوشككى آلسون ·
٢٨ اجدادكك قودقلرى قديم حدود نشانئى يرندن قالدرمه ·
٢٩ كندى ايشده غيرتلو آدم كورورميسين ملكلر حضورنده طوره جق نا معلوم ادملر اوكنده طورميه جقدر ·

---

§ ياخود سنى

يكرمى اوچنجى باب

١ حكمدار ايله سفره‌ده اوتورديغكده اوككده اولانه ايو دقت ايله .
٢ واكر اشتها صاحبى ايسه‌ك بوغازكه بچاق قو .
٣ انك نفيس طعاملرينه ارزو ايتمه زيرا حيله اتمكيدر .
٤ زنكين اولمغه چالشمه بو مرامكدن وازكچ .
٥ كوزلركى اول لاشى حكمنده اولانه ديكرميسين چونكه مطلقا كنديته قنادلر ياپار وقارتال كبى هاوايه اوچار .
٦ كوتو كوزلو ادمك اتمكنى يمه وانك نفيس طعاملرينه ارزو ايتمه .
٧ زيرا كنديسى كندى نفسنده دوشنديكى كبيدر سكا يى ايچ دير فقط قلبى سنك ايله دكلدر .
٨ يديككك لقمه‌يى استفراغ ايده‌جكسين ولطيف سوزلركى ضايع ايليه‌جكسين .
٩ احمقك قولاغنه برشى سويلمه زيرا سوزلرككك حكمتنى تحقير ايدر .
١٠ قديم حدود نشاننى يرندن قالدرمه ويتيملرك تارلالرينه كيرمه .
١١ زيرا وليلرى قوتلودر وسنك ايله دعوالرينى اوكوره‌جكدر .
١٢ قلبكى تربيه‌يه وقولاقلركى علم سوزلرينه ميل ايتدر .
١٣ چوجغى تأديب ايتمكدن امتناع ايتمه زيرا انى دكنكله دوكر ايسه‌ك اولمز .
١٤ سن انى دكنكله دوكرسين لكن جاننى هاويه‌دن قورتارورسين .
١٥ اى اوغلم اكر قلبك حكمتلو ايسه بنم قلبم دخى مسرور اولور .
١٦ ودوداقلرك طوغرى شيلر سويلديكنده بو بركلرم شادمان اولور .

١٧ قلبك كناهكارلرى قرقانمسون انجق هركون ربّ قورقوسنده اول ٠
١٨ زيرا حقيقة آخرت وار امیدك دخى بوشه چيقميه جقدر ٠
١٩ اى اوغلم ديكله و عقللو اول و قلبكى حق طريقه طوغرلت ٠
٢٠ ميخورلره و جسدلرينى تلف ايدنلره رفيق اولمه ٠
٢١ زيرا بكرى و مسرف فقير اولور و اويقو يرتق البسه كيدرر ٠
٢٢ سنى توليد ايليان پدركى ديكله و والده‌كى اختيار اولديغنده تحقير ايتمه ٠
٢٣ حقيقتى صاتون آل و صاتمه كذلك حكمتى و ادبى و عرفانى ٠
٢٤ صالحك پدرى زياده‌سيله سوينه‌جك و اهل حكمتى توليد ايدن انكله مسرور اوله‌جقدر ٠
٢٥ پدرك و والده‌ك مسرور اولسون و سنى طوغران سونسون ٠
٢٦ اى اوغلم قلبكى بكا وير و كوزلرك يوللرمه دقت ايتسون ٠
٢٧ زيرا فاحشه بر درين چوقوردر و غريبه بر طار قيودر ٠
٢٨ حرامى مثللو پوصوده اوتورر و خلق اراسنده خائنلرى آرترور ٠
٢٩ واى كيمه آه كيمه نزاعلر كيمه شكوى كيمه سببسز يارەلر كيمه و قزارمش كوزلر كيمه عائددر ٠
٣٠ شراب يانىنده اكلنانره ممزوج شرابى ارامغه كيدنلره عائددر ٠
٣١ شرابك قرمزى اولمسنه قدحده رنكنى كوسترمسنه و كوزل آقديغنه باقمه ٠
٣٢ نهايتده يىلان كبى صوقار و انكرك كبى ايصرور ٠
٣٣ كوزلرك غريبه‌لره باقه‌جق و قلبك اكرى شيلر سويليه‌جكدر ٠
٣٤ و دكزك اورته‌سنده ياتان كبى و كمى ديركنده اويويان كبى اوله‌جقسين ٠
٣٥ بنى دوكديلر اغرى حس ايتمدم بنى ضرب ايتديلر بيلمدم نه زمان اويانه‌جغم كه انى بر دها آرايه‌يم ٠

یکرمی دردنجی باب

١ اهل شر اولانلری قزقانمه و انلر ایله برابر بولنمغه ارزو چکمه ٠
٢ زیرا قلبلری ظلم تفکر ایدر و دوداقلری غدردن بحث ایلر ٠
٣ خانه حکمتله یاپلور و عرفانله ثابت اولور ٠
٤ مخزنلر علم واسطه‌سیله هر نوع قیمتلو و نفیس اموال ایله طولار ٠
٥ اهل حکمت قوتلو اولور و اهل علم قوتنی محکم قیلار ٠
٦ زیرا محاربه‌کی تدبیرله ایده‌جکسین و مستشارلر کثرتنده خلاص وار ٠
٧ حکمت احمق ایچون چوق یوکسکدر قپوده اغزینی آچماز ٠
٨ کوتولك دوشنان کیمسه‌یه اهل فساد دینلور ٠
٩ سفاهت تفکر ایتمك کناهدر و ناس عندنده مستهزی مکروهدر ٠
١٠ مضایقه کوننده فتور کتورر ایسه‌ك قوتك آزدر ٠
١١ اولومه کوتوریلنلری قورتار و قتل اولنمق اوزره بولنانلری خلاص ایتمکدن کیرو طورمه ٠
١٢ اشته بز بونی بیلمدك دیر ایسه‌ك قلبلری وزن ایدن مطلقا آکلار و سنك جانکی حفظ ایدن بیلور و ادمه عمله کوره مکافات ایدر ٠
١٣ ای اوغلم بال یی زیرا ایودر و طامله بالی یی زیرا دماغکه طاتلودر ٠
١٤ کذلك اکر بوله‌بیلور ایسه‌ك حکمتی بیلمك دخی جانکه بویله‌در و اخرت وار امیدك دخی بوشه چیقمیه‌جقدر ٠

١٥ ای شریر صالحك مسكنی علیهنه پوصو قورمه و انك آرامكاهنی خراب ایتمه ·
١٦ زیرا صالح یدی كره دوشر ایسه‌ده ینه قالقار فقط شریرلر بلا وقتنده ییقلورلر ·
١٧ دشمنكك دوشدیكنه سونمه و ییقلدیغنده قلبك مسرور اولمسون ·
١٨ اولمیه كه ربّ كوره و نظرنده فنا كورینه و غضبنی اندن دوندره ·
١٩ كوتولر ایچون اینجنمه شریرلری قزقانمه ·
٢٠ زیرا كوتو آدمك عاقبتی خیر اولماز شریرلرك چراغی سونر ·
٢١ ای اوغلم ربّدن و ملكدن خوف ایله و اختلاجیلر ایله اختلاط ایتمه ·
٢٢ زیرا انلرك هلاكی انسزین كلور و ایكیسنه كله‌جك بلایی كیم بیلور ·
٢٣ بو شیلر دخی حكمت صاحبلرینه مخصوصدر حكمده خاطره رعایت ایتمك ایو دكلدر ·
٢٤ شریره صالحسین دیانه خلق بددعا ایدر و امتلر اكا لعنت اوقور ·
٢٥ لكن تعزیر ایدنلر مظهر لطف اولورلر و انلر اوزرینه خیر و بركت اولور ·
٢٦ طوغری جواب ویرن كیمسه دوداقلری اوپركبی‌در ·
٢٧ طیشاریده‌كی ایشكی نظامنه قو و انی تارلاكده ترتیب ایله اندنصكره خانه‌كی بنا ایله ·
٢٨ قوكشوكك علیهنه سببسز شهادت ایتمه و دوداقلركله الداتمه ·
٢٩ بكا ایتدیكی كبی بن‌ده اكا اویله ایده‌جكم اول ادمه ایشنه كوره ادا ایلیه‌جكم دیمه ·

۳۰ تنبلك تارلاسنك و عقلی نقصان ادمك باغنك یانندن کچدم ۰
۳۱ و اشته هپسنده دیکن بتمش و یوزینی ایصرغانلر اورتمش
و طاش دیواری ییقلمش ایدی ۰
۳۲ و نظر ایدوب فکرمده صاقلادم باقدم و عبرت آلدم ۰
۳۳ ازاجق اویقو ازاجق اویوقله یاتمق ایچون ازاجق الی ال
اوستنه قومقلق دیر ایکن
۳۴ سنك فقیرلکك ساعی کبی و ضرورتك سلاحلو آدم کبی
کله جکدر ۰

یکرمی بشنجی باب

۱ بونلر دخی امثال سلیماندن اولوب انلری یهودا ملکی حزقیانك
ادملری تحریر ایتدیلر ۰
۲ بر شیئی ستر ایتمك اللهك شانیدر فقط بر ماده یی تفحص
ایتمك ملکلرك شانیدر ۰
۳ سمواتك یوکسکلکی و زمینك درینلکی و ملکلرك قلبی تفحص
اولنماز ۰
۴ کومشدن جروفی ازاله ایله و قویمجی ایچون قاب چیقار ۰
۵ ملکك حضوردن شریری دفع ایله و انك تختی صلاحله
ثبات بولور ۰
۶ ملکك حضورنده تفاخر ایتمه و بیوکلرك مقامنده طورمه ۰
۷ زیرا سکا یوقاری بیور دیملری کوزلرك کوردیکی بکك
حضورنده سنی اشاغی ایندرملرندن ایودر ۰
۸ دعوایه عجله ایله چیقمه اولمیه که قومشوك سنی تعییب
ایتمسیله نهایتنده نه یاپه جغکی بیلمیه سین ۰

٩ قوكشوك ايله دعواكى سور وسرّى بشقه يرده سويله .
١٠ اولميه كه ايشيدن سنى تعييب ايده و رذالتك سندن دفع اولنميه .
١١ مناسبتله سويلنيلان سوز كومشدن تزيينات اراسنده التون المالر كبي در .
١٢ ايشيدن قولاق ايچون اهل حكمتك تعزيرى التون كوپه وخاص التوندن زينت كبي در .
١٣ صادق ايلچى انى كوندرنلره حصاد وقتنده قار سرينلكى كبيدر وافنديسنك جاننى مفرح قيلار .
١٤ يالان هديه ايله افتخار ايدن آدم يغمورسز بلوط و روزكار كبي در .
١٥ تحمل ايله حكمدار اقناع ايديلور وطاتلو دل كيكلرى قيرار .
١٦ بال بولديغك زمان سكا كفايت ايده جك قدر يى اولميه كه انكله طويديغكده انى استفراغ ايده سين .
١٧ اياغك قوكشوكك خانه سنه سيرك باصسون اولميه كه سندن اوصانوب اكراه ايتسون .
١٨ قوكشوسى عليهنده يالان شهادت ايدن آدم طوپوز و قليج و سيورى اوق كبي در .
١٩ مضايقه كونده خائن ادمه ايناتمق قيريق ديش و بورغلمش اياق كبي در .
٢٠ محزون قلبه نغمه لر ترنم ايدن صغوق كونده اثوابنى چيقاران ادمه ياخود كهرچيله اوزرينه دوكلمش سركه يه بكزر .
٢١ اكر دشمنك آج ايسه اكا طعام وير و اكر صوسامش ايسه اكا صو وير .
٢٢ زيرا بونى ايتمكله انك باشنه آتش قورلرى ييغمش اولورسين ورب سكا مكافات ايده جكدر .

٢٣ پويراز روزكاری يغموری وغضبناك چهره غيبت سويليان لسانی دفع ايدر ·

٢٤ طام كوشه سنده اوتورمق نزاعجی قاری ايله بيوك خانه‌ده ساكن اولمقدن ايودر ·

٢٥ اوزاق يردن كلان خيرلو خبر صوسامش ادمه صوغوق صو كبيدر ·

٢٦ شريرك اوكنده دوشن صالح بولانمش پكار و بوزلمش چشمه كبي در ·

٢٧ چوق بال يمك ايو دكلدر وادمك كندی عزتنی ارامسی عزت دكلدر ·

٢٨ كندی روحنی ضبط ايتميان آدم ييقلمش و سورسز شهر كبي در ·

يكرمی التنجی باب

١ ياز وقتنده قار و حصاد وقتنده يغمور نصل ايسه بويله‌ده احمقه عزت ياقشماز ·

٢ سرچه‌نك طولاشديغی و قرلانغجك اوچديغی كبی بويله‌ده سببسز بددعا اصابت ايتمز ·

٣ آته قامچی و مركبه كم واحمقك ارقه‌سنه دكنك لازمدر ·

٤ احمقه كندی حماقتنه كوره جواب ويرمه اولميه كه اكا مشابه اوله‌سين ·

٥ احمقه كندی حماقتنه كوره جواب وير اولميه كه كندی نظرنده عاقل اوله ·

٦ احمقك اليله خبر كوندران كندي اياقلرينی قيرار و ضرر چكر ·

٧ احمقك اغزنده مثل طوپالك اياقلری كبی آقسار ·

٨ احمقه عزت ويرن طاش يغنديسنه بر كيسه جواهر قويانه بكزر .
٩ احمقك اغزنده مثل سرخوشك النده اولان ديكن كيبدر .
١٠ هر شيئي خلق ايدن عظيمدر احمقه مجازات وتجاوز ايدنلره مجازات ويرر .
١١ كوپك كندى قى ايتديكى شيئه دونديكى كبى احمق كندى حماقتنى تكرار ايدر .
١٢ كندى نظرنده عاقل اولان آدم كوردكى اندن زياده احمقدن اميد وار .
١٣ تنبل آدم يولده ارسلان ميدانلرده ارسلان واردر دير .
١٤ قپو كندى رزه‌سى اوزرنده وتنبل كندى يتاغى اوزرنده دونر .
١٥ تنبل كندى الني صحنه باترور واني اغزينه دوندرمكه اوشنور .
١٦ تنبل كندى نظرنده عاقلانه جواب ويرن يدى ادمدن زياده اهل حكمتدر .
١٧ يولدن كچر ايكن كندوسنه راجع اولميان منازعه ايچون حدتلنان آدم كوپكى قولاقلرندن طوتان كبي در .
١٨ قوكشوسنه حيله ايدوبده لطيفه ايلدم ديان آدم
١٩ قغلجملر و اوقلر و اولوم صاچان مجنون ادمه بكزر .
٢٠ اوطون اولمينجه آتش سونر وغماز اولمينجه غوغا بيتر .
٢١ قورلر ايچون كور وآتش ايچون اوطون نصل ايسه نزاع طوتشدرمق ايچون غوغاجى كيمسه اويله در .
٢٢ غمازك سوزلرى لقوملر كيبدر وقارنك ايچروسنه اينرلر .
٢٣ حرارتلو محبت كوسترن دوداقلر ايله كوتو قلب كومش خلطيله صوانمش طوپراق قاب كيبدر .

٢٤ بغض ايدن آدم دوداقلريله مدارا ايدر فقط درونده ـ له صاقلار .
٢٥ انك كوزل سويلیشنه ایناڼمیه‌سین زیرا قلبنده یدی مکروه شی وار .
٢٦ خصومتنی حیله ایله ستر ایدنك كوتولکی جماعتده اظهار اولنه‌جقدر .
٢٧ چوقور قازان ایچنه دوشه‌جك وطاش انی یوارلیانك اوزرینه دونه‌جكدر .
٢٨ یالانجی دل كندی ضرب ایتدیكی كیمسه‌لره بغض ایدر ومداهنه‌لو اغز باعث هلاكدر .

یكرمی یدنجی باب

١ یارنكی كونله افتخار ایتمه زیرا كون نه طوغره‌جغنی بیلمزسین .
٢ كندی اغزك دكل انجق بشقه‌سی كندی دوداقلرك دكل انجق اخری سنی مدح ایلسون .
٣ طاش اغر وقوم اغر لكن سفیهك غضبی ایكیسندنده اغردر .
٤ غضب مرحمتسز وحدت سیل كبیدر فقط حسدك اوكنده كیم طوره بیلور .
٥ اشكاره تعزیر كیزلو محبتدن ایودر .
٦ احبابك آچدیغی یاره‌لر امیندر لكن دشمنك اوپوشلری بولدر .
٧ طوق آدم بالی تحقیر ایدر فقط آج اولانه هر آجی شی طاتلودر .
٨ یرندن آواره اولان آدم یواسندن آواره اولان قوش كبیدر .
٩ یاغ وبخور قلبی مفرح قیلار كذلك دوستك جان وكوكلدن اولان طاتلولغی .

١٠ دوستكى و پدركك دوستنى ترك ايتمه و مضايقه‌ك كوننده برادركك خانه‌سنه كيتمه يقين قوكشو ايراق برادردن ايودر .
١١ اى اوغلم اهل حكمت اول و قلبمى مفرح قيل تاكه بنى عيبليانه جواب ويره‌يم .
١٢ عاقل آدم بلايى كورور وكيزلنور جاهللر ايسه ايلرو كچوب ضرر چكرلر .
١٣ اجنبى‌يه كفيل اولانك اثوابنى آل وغريبه ايچون كفيل اولاندن رهن آل .
١٤ صباحلين اركن قالقوب قوكشوسى ايچون يوكسك سسله خير دعا ايدنك دعاسى بددعا يرينه كچر .
١٥ يغمورلو كونده طاملك على الدوام طاملامسى ونزاعجى قارى برى برينه بكزر .
١٦ انى كيزليان روزكارى كيزلر وصاغ النده اولان ياغ كنديني بيان ايلر .
١٧ تيمور تيمورله بيله‌نور وآدم دوستنك يوزينى بيلر .
١٨ انجير اغاجنى تيمار ايدن انك ميوه‌سنى ير وافنديسنى بكليان عزت بولور .
١٩ صو يوزى يوزه هكذا قلب ادمى ادمه كوستر .
٢٠ هاويه وهلاك طويماز انسانك كوزلرى دخى طويماز .
٢١ پوطه كومشى و اوجاق التونى آدم دخى كنديني مدح ايدن اغزى امتحان ايتسون .
٢٢ سفيهى بغداى ايله برابر دیبكده طوقفله دوكسه‌ك بيله سفاهتى اندن كيتمز .
٢٣ قويونلركك حالنى ايوجه بيل سوريلركه دقت ايله .
٢٤ زيرا ثروت دائمى دكلدر وتاج دور بدور قالماز .

٢٥ اوت بتر چمن كورينور وطاغلرك نباتی طوپلانیلور •
٢٦ قوزيلر سنك لباسك ايچوندر و ارجلر تارلانك قيمتيدر •
٢٧ طعامك ايچون و خانه‌كك طعامى ايچون و جاريه‌لركك نفقه‌سى ايچون كفايت مقدارى كچى سودك اوله‌جقدر •

يكرمى سكزنجى باب

١ قوغالايان يوق ايكن شرير قاچار اما صالحلر كنج ارسلان كبى جسوردر •
٢ ديارك عصيانى سببيله رئيسلرى چوق اولور لكن آكلايشلو وعالم ادمك اداره‌سنده حسن حالى دواملو اولور •
٣ فقير اولوبده يوقسوللره ظلم ايدن آدم محصول براقميان شدتلو يغمور كبى در •
٤ شريعتى ترك ايدنلر شريرلرى مدح ايدرلر لكن شريعتى حفظ ايدنلر انلره مقاومت ايدرلر •
٥ كوتو ادملر حق آكلامازلر اما ربى طلب ايدنلر هر شيئى آكلارلر •
٦ كماليله سلوك ايدن فقير زنكين اولوبده يوللرى اكرى اولان ادمدن ايودر •
٧ شريعتى حفظ ايدن آكلايشلو اوغلدر لكن مسرفلره رفيق اولان پدرينى اوتاندرور •
٨ مالنى فائض و مرابحه ايله چوغالدان آدم انى يوقسوللره مرحمت ايدن ايچون جمع ايتمش اولور •
٩ شريعتى ديكله‌مكدن قولاغنى چويرنك دعاسى بيله مكروهدر •
١٠ مستقيملرى كوتو يوله صاپدران كندى چوقورينه دوشه‌جك

اما كامللر خيره وارث اوله جقلر ٠
١١ زنكين آدم كندى نظرنده عاقلدر   لكن آكلايشلو اولان فقير انى تفحص ايدر ٠
١٢ صالحلر مسرور اولدقده بيوك افتخار اولور   اما شريرلر رفعت بولدقده آدم بولنماز اولور ٠
١٣ قباحتنى ستر ايدن برخوردار اولماز   اما اقرار و ترك ايدن مرحمت بولور ٠
١٤ دائما خوف ايدن آدم مباركدر   اما قلبنى قاتيلاشدران بلايه دوشر ٠
١٥ فقير قوم اوزرينه تسلط ايدن شرير كوموردیان ارسلان و طويماز آيو كبي در ٠
١٦ آكلايشى نقصان اولان حكمدارك ظلمى چوق اولور   اما طمعدن اكراه ايدن عمرينى آرترور ٠
١٧ بر كيمسه نك قانيله مجرم اولان آدم چوقوره قدر قاچار   كيمسه اكا تصاحب ايتمسون ٠
١٨ كمال اوزره سلوك ايدن خلاص بولور   فقط ايكى يوللو اكرى آدم برنده دوشر ٠
١٩ طوپراغنى ايشليان اتمكه طويار   لكن بوش ادملرك ارقه سندن قوشان فقيرلكه طويار ٠
٢٠ صادق ادمك بركتلرى چوق اولور   اما زنكين اولمغه عجله ايدن صوچسز اولماز ٠
٢١ خاطر كوزتمك ايو دكلدر   زيرا بر لقمه اتمك ايچون آدم كناه ايشلر ٠
٢٢ كوتو كوزلو آدم زنكين اولمغه عجله ايدر   وكندى اوزرينه فقيرلك كله جكنى بيلمز ٠

٢٣ برادمی تعزیر ایدن لسانله مداهنه ایدندن زیاده نهایتده لطف بولور ۰
٢٤ پدر ویا والده‌سنی صویوبده کناه دکلدر دیان هلاك ایدیجینك رفیقیدر ۰
٢٥ قلبی متکبر اولان آدم نزاع چیقارور لکن ربه توکل ایدن سمیزلنه‌جکدر ۰
٢٦ کندی قلبنه توکل ایدن احمقدر فقط حکمت اوزره سلوك ایدن خلاص بولور ۰
٢٧ فقیره ویرن محتاج اولماز اما یوز چویرنه چوق لعنت اولور ۰
٢٨ شریرلر رفعت بولدقده ادملر کیزلنورلر وهلاك اولدقلرنده صالحلر چوغالور ۰

یکرمی طقوزنجی باب

١ چوق دفعه تعزیر اولنوبده بوینی سرتلشدرن آدم انسزین قیریله‌جق وشفا بولمیه‌جقدر ۰
٢ صالحلر کسب قوت ایتدکده قوم فرحلنور لکن شریر تسلط ایتدکده قوم آه چکر ۰
٣ حکمتی سون کیمسه پدرینی مفرح قیلار اما فاحشه‌لر ایله الفت ایدن مال تلف ایدر ۰
٤ ملك عدالتله دیاری ثابت قیلار لکن رشوت آلان انی خراب ایدر ۰
٥ قوکشوسنه مداهنه ایدن آدم انك اياقلری ایچون طوزاق قورار ۰
٦ کوتو ادمك کناهنده طوزاق وار اما صالح شاد ومسرور اولو ۰

۷ صالح آدم فقرانك دعواسنی بیلور فقط شریر بیلمكی وظیفه ایدنمز •
۸ مستهزی ادملر شهری اختلاله ویررلر اما حكمت صاحبلری غضبی تسكین ایدرلر •
۹ اهل حكمت سفیه ایله دعوی ایتدیكنده طارلسه ده كولسه ده راحتی اولماز •
۱۰ قانلو ادملر كامله بغض ایدرلر لكن مستقیملر انك جاننی قایررلر •
۱۱ احمق بتون فكرینی میدانه چیقارور اما اهل حكمت وقت اخر ایچون صاقلار •
۱۲ یالان سوزی دیكلیان حكمدارك جمله خدمه‌سی شریر اولور •
۱۳ فقیر وظالم آدم بری برینه راست كلور ایكیسنكده كوزینه نور ویرن ربدر •
۱۴ فقرایه حق اوزره حكم ایدن ملكك تختی الی الابد ثابت اولور •
۱۵ دكنك وتعزیر موجب حكمتدر وكندي حالنه براقیلان چوجق والده‌سنی اوتاندرور •
۱۶ شریرلرك چوغالمسیله كناه چوغالور فقط صالحلر انلرك دوشمه‌سنی كوره‌جكدر •
۱۷ اوغلكی تربیه ایله وسكا راحت وجانكه صفا ویره‌جكدر •
۱۸ الهام اولمینجه قوم فاسد اولور لكن شریعتی حفظ ایلیان مباركدر •
۱۹ آ كلایوبده جواب ویرمیان قول سوزلرله تربیه اولنماز •
۲۰ كندی سوزلرنده عجله ایدن بر آدم كوردكمی اندن زیاده احمقدن امید واردر •
۲۱ هر كیم قولنی صباوتدنبرو نازكانه بسلرسه نهایت كندینك اوغلی اولور •

۲۲ غضبلو آدم نزاع چیقارور و حدتلو ادمك چوق قباحتی اولور.
۲۳ ادمك کبری انی الچاقلادور لکن متواضع آدم عزته نائل اولور.
۲۴ خرسزه رفیق اولان کندی جاننه بغض ایدر یعنی ایشیدرده خبر ویرمز.
۲۵ انسان قورقوسی طوزاغه دوشرور اما ربه توکل ایدن حمایه اولنور.
۲۶ حکمدارك یوزینی طلب ایدنلر چوق اولور لکن ادمك حکمی ربدندر.
۲۷ ظالم آدم صالحلر عندنده مکروهدر و استقامت اوزره سلوك ایدن کیمسه شریرك عندنده مکروهدر.

اوتوزنجی باب

۱ اجور ابن یاقانك سوزلری یعنی اول ادمك ایتیئیله ایتیئیل ایله اوقاله سویلدیکی وحیدر.
۲ حقیقة بن هر ادمدن زیاده عقلسز ایم وبنده انسان آکلایشی یوقدر.
۳ و بن حکمت اوکرنمدم و قدوسك علمنی بیلم.
۴ سمواته کیم چیقدی و ایندی روزکاری آوجلرینه کیم طوپلادی صولری اثوابه کیم صاردی زمینك جمله منتهالرینی کیم قائم ایتدی انك اسمی نه و اوغلنك اسمی نه اولدیغی معلومکمیدر.
۵ اللهك هر کلامی صافیدر اوکندوسنه توکل ایدنلره قلقاندر.
۶ انك سوزلرینه علاوه ایتمه اولمیه که سنی تعزیر ایده و یالانجی چیقه سین.
۷ سندن ایکی شی طلب ایدرم بن اولمزدن اوّل انلری بندن دریغ ایتمه.

٨ بطلانی و یالانی بندن اوزاقلشدر بکا نه فقیرلك و نه زنکینلك ویر نصیبم اولان اتمکله بنی بسله •
٩ اولمیه که طویه‌یمده سنی انکار ایدوب ربّ کیمدر دیه‌یم واولمیه که فقیرلنوبده سرقت ایده‌یم واللهمك اسمنی بیهوده یره اغزمه آله‌یم •
١٠ بر قول حقنده افندیسنه شکایت ایتمه اولمیه که سکا بددعا ایلیه و قباحتلو بولنه‌سین •
١١ پدرینه بددعا ایدن و والده‌سنه خیر دعا ایتمیان نسل واردر •
١٢ کندی نظرنده پاك فقط مردارلغندن یقانمامش نسل واردر •
١٣ کوزلری زیاده‌سیله متکبر وکرپکلری یوکسك نسل واردر •
١٤ بیچاره‌لری زمیندن و فقرایی ناس اراسندن یمك ایچون دیشلری قلیج وآزو دیشلری بچاق کبی اولان نسل واردر •
١٥ سولکك ایکی قیزی وار ویر ویر دیرلر بو اوچ شی طویماز درت نسنه کفایت ایدر دیمز •
١٦ هاویه وعاقر رحم وصویه طویماز طوپراق وکفایت ایدر دیمز آتش •
١٧ پدرینی استهزا ایدن و والده‌سنه اطاعت ایتمکی خور کوران کوزی دره قارغه‌لری اویه‌جق و قارتال یاورولری ییه‌جکدر •
١٨ بو اوچ شی بکا عجائب کورینور بیلمدیکم درت شی بیله واردر •
١٩ هواده قارتالك یولی قیا اوزرنده ییلانك یولی دکز اورته‌سنده کمینك یولی و قیز ایله اولان ادمك یولی •
٢٠ زانیه‌نك یولی دخی بویله‌در یر واغزینی سیلر و کوتولك ایتمدم دیر •
٢١ اوچ شیدن طولایی زمین دترر درت شیئه بیله تحمل ایده‌مز •

۲۲ قول ملك اولدقده سفيه اتمكه طويدقده ·
۲۳ مكروهه تزويج اولندقده وجاريه خانمنه وارث اولدقده زمين دترر ·
۲٤ زمينده درت كوچك شي وار ولكن انلر زيادهسيله عاقلدرلر ·
۲۵ قارنجهلر قوتلو بر طائفه دكلدر لكن انلر يهجكلرينى يازين تدارك ايدرلر ·
۲۶ اطه طوشانلرى قوتسز طائفهدر فقط اولرينى قيادە ياپارلر ·
۲۷ چكركەلرك ملكى يوقدر اما جملهسى بلوك بلوك چيقارلر ·
۲۸ كرتنكله* اللريله ديواره ياپشور و ملكلرك سراينده بولنور ·
۲۹ ايو يورور اوچ شي وار و درت نسنهنك كيديشى كوزلدر ·
۳۰ ارسلان كه حيوانلر اراسنده جبار اولوب هيچ برينك يوزندن كيرو چكلمز ·
۳۱ "بلى قولانلو آت§ و تكه و"قومى كنديسى ايله برابر اولان ملك‖ ·
۳۲ اكر تكبر ايتمكله سفاهت ايشلدك ايسه ياخود كلك تفكر ايتدك ايسه الكى اغزكه قو ·
۳۳ زيرا سودى صيقمقله پنير‡ چيقار بورنى صيقمقله قان چيقار غضبى صيقمقله غوغا چيقار ·

اوتوز برنجى باب

۱ ملك لموئيلك سوزلرى يعنى والدهسنك اكا تعليم ايتديكى وحيدر ·

---

* ياخود اورمجك
§ ياخود بلى كوچك تازى
‖ ياخود قارشو طورلماز ملك
‡ ياخود ياغ

۲ ای اوغلم نه ای رحمك اوغلی نه ای نذرلرمك اوغلی نه سویلیه‌یم ٠
۳ قوتكی نسوانه ویوللركی ملكلره موجب هلاك اولانلره ویرمه ٠
٤ ای لموئیل ملكلره یاقشماز شراب ایچمك ملكلره یاقشماز ومسكرات ملكلره یاقشماز ٠
٥ اولمیه كه ایچوب شریعتی اونوده‌لر وبیچاره‌لردن برینك حقنی تغییر ایده‌لر ٠
٦ مسكراتی هلاك اولمق اوزره اولانه وشرابی جان اجیسنده بولنانلره ویركز ٠
۷ تاكه انلر ایچوب كندی فقیرلكلرینی اونوده‌لر ومشقتلرینی ارتق درخاطر ایتمیه‌لر ٠
۸ اغزكی دلسز ایچون جمله بیكس اولانلرك دعواسی ایچون آچ ٠
۹ اغزكی آچوب طوغری حكم ایت وفقیر ایله بیچاره‌نك دعواسنی كور ٠
۱۰ فضیلتلو قاری كیم بوله‌بیلور انك قیمتی جواهردن چوق زیاده‌در ٠
۱۱ زوجنك قلبی اكا اعتماد ایدر وغنیمتی اكسك اولماز ٠
۱۲ مرقومه اكا بتون مدت عمرنده كلك ایتمیوب ایولك ایده‌جكدر ٠
۱۳ یباغی وكتان آرار ودیله‌دیكنی اللریله ایشلر ٠
۱٤ او تجار كیلرینه بكزر اتمكنی اوزاق یردن كتورر ٠
۱٥ ودها كیجه ایكن قالقار وخانه‌سی خلقنه طعام وخدمتجی قیزلرینه حصه ویرر ٠
۱٦ بر تارلا حقنده دوشنور وانی صاتون آلور اللرینك امكیله بر باغ دیكر ٠
۱۷ بلنی قوتله قوشادور وبازولرینی قوتلندرر ٠

۱۸ تجارتنك ايو اولديغنى آكلار چراغى كيجه‌لين سونمز .
۱۹ اللرينى ايكه اوزادور و آوجيله اوركه‌يى طوتار .
۲۰ النى فقيره آچار و اللرينى محتاج اولانلره اوزادور .
۲۱ خانه‌سى خلقى ايچون قاردن قورقماز چونكه بتون خانه‌سى خلقنك ايكى قات البسه‌سى واردر .
۲۲ كنديبه اورتيلر ياپار البسه‌سى دلبند و ارغوانيدر .
۲۳ زوجى ديارك اختيارلرى ايله اوتورديغنده قپولرده معلومدر .
۲٤ بز طوقور و صاتار و تجاره قوشاقلر ويرر .
۲٥ البسه‌سى عزت و شرفدر و كله‌جك وقتده مسرور اوله‌جقدر .
۲٦ اغزينى حكمتله آچار و دلنده لطافت قانونى واردر .
۲۷ خانه‌سى خلقنك يوللرينه دقت ايدر و تنبللك اتمكنى يمز .
۲۸ اوغللرى قالقوب انك حقنده مباركدر ديرلر زوجى دخى انى مدح ايدر .
۲۹ چوق قيزلر فضيلتله حركت ايتديلر فقط سن جمله‌سندن افضل اولدك .
۳۰ حسن يالاندر و كوزللك فانيدر اما ربدن قورقان قارى مدح اولنه‌جقدر .
۳۱ اللرينك امكندن اكا ويركز و ايشلرى انى قپولرده مدح ايتسونلر .

